

2019 ஐயவருய னி ருது துடல் , துலா ஁த னார்தீக ஁பகலீபத
஑ுத஁ம ஁லீ஁டி
ர஁யல் துடல் ஁லீ஁டி காரக ஁தாவை
தார்தாவ

஁ர்தீதீதீதீதீதீ தீதீ ஁தீரீபதீ கரத ஁தீதீ
காரக ஁தாவை ஁தாவதீ
தர தீ.஁. ஁தீதீதீதீதீ தீதீ தீதீ
2019 தார்து த஁ 29 தீதீ ஁தீரூத

2019 தரதீதீதீதீதீ தீதீதீதீதீதீதீ தீதீ, தரதீதீதீ தீதீதீதீ
தீதீதீதீதீதீதீ தீதீதீதீ தீதீதீதீ தீதீதீதீ
தீதீதீதீதீதீதீ தீதீதீதீ தீதீதீதீதீதீ
தீதீதீதீதீதீதீ தீதீதீதீ
தீதீதீதீதீதீதீ தீதீதீதீதீதீதீ
தீதீதீதீதீதீதீதீ தீதீதீதீதீதீதீ
2019 தர்தீ தீதீதீ 29 தீதீ தீதீதீதீதீதீதீதீ

**Report of the
Committee on Public Finance**
on
Assessment of the Fiscal, Financial and Economic
Assumptions of the Budget 2019

Presented to the Parliament by
The Hon. M.A. Sumanthiran
Chairman of the Committee
Friday, the 29th March 2019

රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව

- ගරු එම්. ඒ. සුමන්තිරත් මහතා (සභාපති)
- ගරු ඒ. ඩී. සුසිල් ජ්‍යෙෂ්ඨ මහතා
- ගරු (ආචාර්ය) බන්දුල ගුණවර්ධන මහතා
- ගරු කෙහෙලිය රඹුක්වැල්ල මහතා
- ගරු සුසන්ත පුංචිනිලමේ මහතා
- ගරු බිමල් රත්නායක මහතා
- ගරු ලක්ෂ්මන් ආනන්ද විජේමාන මහතා
- ගරු මයිල්වාගනම් තිලකරාජා මහතා
- ගරු මයන්ත දිසානායක මහතා
- ගරු මුජිබුර් රහුමාන් මහතා
- ගරු විජේපාල හෙට්ටිආරච්චි මහතා
- ගරු (මහාචාර්ය) ආශු මාරසිංහ මහතා
- ගරු (ආචාර්ය) එස්. එම්. මොහමඩ් ඉස්මායිල් මහතා

2019 අයවැය පිළිබඳ රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභා වාර්තාව

රාජ්‍ය ආදායම්, මූල්‍ය හා ආර්ථික කල්පිතයන් පිළිබඳ ඇගයීම

I කොටස : වාර්තාව හැඳින්වීම	5
1.1. පසුබිම	5
1.2. සීමා සහ යෝග්‍යතාවන්	5
1.3. විමසුම	6
II කොටස: 2019 අයවැය ඇස්තමේන්තු විශ්ලේෂණය	8
1. ලැබී නොමැති ඇස්තමේන්තු	8
1.1. හෙළිදරව් කර නොමැති හෝ සැඟවුණු ප්‍රතිඵල සහිත රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග	8
1.1.1. අනාවරණය නොකළ ප්‍රතිඵල: පෙන්නුම් කරන උදාහරණ	8
1.1.2. සිද්ධි අධ්‍යයනය : ඔට්ටු සහ සුදු බද්ද	10
1.2. ලැබී නොමැති තොරතුරු සහිත සාමාන්‍ය රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග	13
1.2.1. ආදායම් අඩු කිරීමේ යෝජනා	14
1.2.2. වැය යෝජනා	15
1.3. තොරතුරු නොමැති, ධනාත්මක රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග	16
1.3.1. ආදායම් උත්පාදන යෝජනා	17
2. ඇස්තමේන්තු නොගැලපීම්	17
2.2 එකතු කළ අගය මත බද්ද (වැට්)	19
2.3 ජාතිය ගොඩ නැගීමේ බද්ද	21
2.4 ආනයන තීරු බදු	23
2.5 සමාගම් බදු	24
III කොටස: තොරතුරු ප්‍රමිතීන් හා නිසි සුපරීක්ෂාව	26
1. වර්ගීකරණයන් හා ආකෘතීන්ගේ නිරාකරණය කළ නොහැකි වෙනස්කම්	26
1.1. වර්ගීකරණයන්ගේ වෙනස්කම්	26
1.2. වෙනස්කම් සමනය සඳහා තොරතුරු නොමැති වීම	27
2. සාර්ව ආර්ථික පුරෝකථනයන්ගේ වෙනස්කම්	29
ඇමුණුම	31

ඇමුණුම 1 : රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් සපයන ලද ලිපිලේඛන	31
ඇමුණුම 2 : රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් සපයන ලද යාවත්කාලීන කරන ලද අයවැය ඇස්තමේන්තු Rs '(000)	32
ඇමුණුම 3 : රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් 2019 මාර්තු 11 වන දින සැපයූ ආකාරයෙන් ආදායම් යෝජනා.....	48
මූලික පදනම සහ ආදායම් ගමනාර්ථ	52

2019 අයවැය පිළිබඳ රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභා වාර්තාව

රාජ්‍ය ආදායම්, මූල්‍ය හා ආර්ථික කල්පිතයන් පිළිබඳ ඇගයීම

කාරක සභිකයන් - ගරු එම්.ඒ.සුමන්තිරත් මහතා (සභාපති), ගරු ඒ.ඩී. සුසිල් ප්‍රේමජයන්ත මහතා, ගරු බන්දුල ගුණවර්ධන මහතා, ගරු කෙහෙළිය රඹුක්වැල්ල මහතා, ගරු සුසන්ත පුංචිනිලමේ මහතා, ගරු බිමල් රත්නායක මහතා, ගරු ලක්ෂ්මන් ආනන්ද විජේමාන්න මහතා, ගරු මයිල්වාගනම් නිලකරාජා මහතා, ගරු මයන්ත දිසානායක මහතා, ගරු මුජිබුර් රහුමාන් මහතා, ගරු විජේපාල හෙට්ටිආරච්චි මහතා, ගරු (මහාචාර්ය) ආශු මාරසිංහ මහතා, ගරු (ආචාර්ය) එස්.එම්. මොහොමඩ් ඉස්මායිල් මහතා

ධම්මික දසනායක මහතා, පාර්ලිමේන්තුවේ මහ ලේකම් සහ කාරක සභාවේ ලේකම්

I කොටස : වාර්තාව හැඳින්වීම

1.1. පසුබිම

අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට එළඹීමට පදනම් කරගන්නා රාජ්‍ය ආදායම්, මූල්‍ය ආර්ථික කල්පිතයන් ගැන ඇගයීමක් ලබා දීමේ කාර්ය රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාවට (ර.මු.කා.ස.)ට පැවරී ඇත. මෙම වාර්තාව ලියවෙන්නේ 2019 මාර්තු 5 වැනිදා පාර්ලිමේන්තුවට 2019 අයවැය ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු පැවරී ඇති එකී කාර්ය සපුරාලීම වෙනුවෙනි. අතීතයේ සිදු වී ඇති පරිදිම, මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙතින් අවශ්‍ය තොරතුරු කාරක සභාව වෙත ලැබීමේ යම් ප්‍රමාදයන් සිදු වූ අතර, මෙම වාර්තාව සභාගත කිරීමේ කාල රාමුවට ඉන් ප්‍රභල බලපෑමක් එල්ල විය.

මෙම ඇගයීම මූලාශ්‍ර තුනක් මත පදනම් වී තිබේ: (1) 2019 මාර්තු 5 වෙනිදා පාර්ලිමේන්තුව හමුවේ කළ අයවැය කතාවේ ඉදිරිපත් කල සංඛ්‍යාවන්; (2) 2019 මාර්තු 5 වෙනිදා පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දුන් 2019 දළ අයවැය ඇස්තමේන්තු; (3) මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් ර.මු.කා.ස. වෙත ලබා දුන් තවමත් අප්‍රකාශිත, සංශෝධිත ඇස්තමේන්තු සහ වැඩිදුර ලේඛන (ඇමිණුම 1 සහ ඇමිණුම 2).

කාරක සභාව ක්‍රියා කරන්නේ, සාර්ව ආර්ථික රාමුව (ණය කළමණාකරණය, උද්දමනය, පොලී අනුපාත, විනිමය අනුපාත, රාජ්‍ය ආදායම් හිඟයන් හා ද.ජා.නි. වර්ධනය හා බැඳුණු) හා රජයේ ආර්ථික කල්පිතයන් ප්‍රකාශ කර ඇති විට එකී කල්පිතයන් සමගිනි. ඇගයුමේ ඇති සියළුම සංඛ්‍යාවන් වර්තමාන වටිනාකමෙන් දක්වා ඇත.

ශ්‍රී ලාංකීය බුද්ධි මණ්ඩලයක් වන වෙරිතේ රිසර්ච් ආයතනය ඇතුළු බාහිර උපදේශකයින්ගෙන් කාරක සභාවේ කටයුතුවලට සහයෝගය ලැබීනි. ඔවුන් ලබා දුන් මාහැඟි අදහස් හා සහයෝගයට කාරක සභාව ඔවුන්ට ස්තූතිය පළ කරයි.

1.2. සීමා සහ යෝග්‍යතාවන්

මෙම කාරක සභාවට අදාළ වන සීමාකම් හා යෝග්‍යතාවන් ගැන ආරම්භයේදීම සටහනක් තැබීමට මෙම කාරක සභාව රිසි වෙයි. කලින් වසර වලදී ද මේවා දක්නට තිබිණි.

අවශ්‍ය තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වීමේ ඇති දුෂ්කරතාවය ස්මරණය කරමින් සහ පහත කරුණු අවධාරණය කරමින් ර.මු.කා.ස. විසින් 2019 පෙබරවාරි 12 දින මුදල් අමාත්‍යාංශය (මු.අ.) ට ලියා දැන්වූයේ :

“අප මේ ලිපියෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ 2019 අයවැය ඇස්තමේන්තු සැකසීම සඳහා පාදක කර ගන්නා කල්පිතයන්, තොරතුරු හා විශ්ලේෂණයන්ට අදාළ මු.අ. හි ආදානයන් ලිඛිතව ලබා දෙන ලෙසයි. විශ්ලේෂණයන් සහ ගණනය කිරීම් වලට අදාළ සියළු තොරතුරු හා ලේඛන ලබා දිය යුතු බව කරුණාවෙන් සලකන්න. ලබා නොදුන් යමක් වේ නම්, එය නොපවතින බවට සැලකෙන අතර, ඒවායින් සිදු කෙරෙන වෙන් කිරීම් අභිමතානුකූලව හා ඒ අනුසාරීව සිදු කර ඇති බව සලකනු ලැබේ. එවැනි අභිලූභනුකම් වාර්තාවන් තුළ සටහන් කිරීමට ර.මු.කා.ස.ට සිදු වන බව සලකන්න.”

මු.අ. විසින් ර.මු.කා.ස.ට ලබා දී ඇති තොරතුරුවල සම්පූර්ණ ලැයිස්තුවක් මෙම වාර්තාවේ 1 වන ඇමිණුමෙහි ඇත. ලබා දී ඇති තොරතුරු කඩින් කඩව හා අප්‍රමාණවත් ලෙස සපයා ඇති අතර, එකී තොරතුරු ලබා දෙන ලෙස පුන පුනා ඉල්ලීමට සිදු විණි. මෙම වාර්තාව සමඟ ඇති අමතර ඇමිණුම්, මු.අ. විසින් ලබා දුන් මෙම විශ්ලේෂණය හා සබැඳි තොරතුරුවලට සීමා වේ.

කලින් වසරවල දී ද සිදු වූ පරිදිම, කල් තබා සන්නිවේදනයන් ඉහත පරිදි සිදු කළ ද අවශ්‍ය තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වීමේ දී කැපී පෙනෙන අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමට කාරක සභාවට සිදු වී තිබේ.

ම වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමේ දී ර.මු.කා.ස.ට අභියෝගාත්මක කාල රාමුවක් තුළ ක්‍රියාකිරීමට සිදු වූ අතර, හුදකලාව වෙනස් ආකෘතීන්ගෙන් හා වෙනස් මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ඉදිරිපත් කළ දත්ත අතර තිබූ කැපී පෙනෙන විචලනයන් ඇගයීම සැකසීමට සිදු විණි. එබැවින් වාර්තාව තුළ කිසියම් හෝ දෝශයක් නිරීක්ෂණය වුවහොත් කාරක සභාව එය ඉහසිතීන් පිළිගන්නා අතර ඒ සඳහා පිළියම් යොදනු ඇත. මෙම වාර්තාව මූලිකව යොදාගත යුත්තේ පාර්ලිමේන්තුවට දැනුම් දීමටත්, අදාළ තොරතුරු වෙත ඇති ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීමටත්, අයවැය ඇස්තමේන්තු වැඩි දියුණු කිරීමටත්, අයවැය ඇස්තමේන්තු සකසන හා එය පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දෙන ක්‍රියාවලිය වැඩි දියුණු කිරීමටත් ය.

1.3. විමසුම

වාර්ෂික අයවැය විවාදය සහ සම්මත කිරීම පාර්ලිමේන්තු දින දසුනේ ප්‍රධානතම කාල වකවානුවකි. රජයට එය, රට සංවර්ධනය කරා රැගෙන යාමේ නව ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රියාමාර්ග ප්‍රකාශයට පත් කරන, යම් අන්දමකින් වඩාත්ම වැදගත් අවස්ථාව වනු ඇත. කෙසේවෙතත්, එවැනි සෑම සැලසුමකටම රාජ්‍ය මූල්‍ය වෙත සම්බන්ධයක් පවතී. රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණයට අදාළව පරම බලය සහ වගකීම ව්‍යවස්ථාවේ 148 වගන්තිය අනුව පවරා දී ඇත්තේ පාර්ලිමේන්තුවට ය. එබැවින්, අවසානයේ දී සම්මත කර ගන්නා අයවැයෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන දෑ රටට තීරණාත්මක වැදගත්කමක් සහිත වනවා පමණක් නොව එය පාර්ලිමේන්තුවේ වඩාත්ම බරපතල කාර්යයන් අතරට ද ගැනේ.

එබැවින්, අයවැයක් අවබෝධ කර ගැනීම, නිර්මාණය කර ගැනීම හා සම්මත කර ගැනීම පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කෙරෙන තොරතුරුවල ගුණාත්මකභාවය මත පදනම් ලෙසම රඳා පවතින බව නැවත නැවතත් අධාරණය කළ යුතු නොවේ. මෙම වාර්තාව තුළින් 2019 අයවැයේ රාජ්‍ය ආදායම්, මූල්‍ය සහ ආර්ථික කල්පිතයන් සහ ආදායම් වියදම් ඇස්තමේන්තුවලට අදාළ තොරතුරුවල ප්‍රමාණාත්මක බව, විශ්වසනීයත්වය සහ

නිවැරදිභාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව (ර.මු.කා.ස.) පාර්ලිමේන්තුවට සහාය වේ.

වර්තමාන වාර්තාව ර.මු.කා.ස. විසින් කලින් වසරවල දී ඉදිරිපත් කළ වාර්තාවන්ගේ වර්ධිත ව්‍යුහයක් අනුගමනය කරයි. අයවැයේ එක් එක් ආදායම් සහ වියදම් ප්‍රභේදයන්ගේ විශ්ලේෂණයකට ව්‍යුහය සීමා නොකොට මෙම වාර්තාව අයවැය ඇස්තමේන්තු තුළ සහ ඉදිරිපත් කර ඇති කල්පිතයන් තුළ ඇති සමහර තීරණාත්මක තොරතුරු ගැටළු පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක ද යෙදේ.

අයවැය යෝජනාව ගොඩනංවා ඇති ඇස්තමේන්තු සහ කල්පිතයන් දෝශ සහගත බව පසුව හෙළිදරව් වීම හේතුවෙන් පසුගිය වසර වල අනුමත වී ඇති අයවැය යෝජනා බොහෝමයක් පසුව පසෙක ලීමට හෝ කැපී පෙනෙන ලෙස සංශෝධනය කිරීමට සිදු වී තිබේ. එවැනි අයාලේ යෑම් නිවැරදි කිරීම අධික වියදම්කාරී වන අතර, එය මූලිකවම රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණයේ අසමත්කම් වේ. අයවැය ක්‍රියාවලිය අතරතුර සිදුවන පාර්ලිමේන්තු විවාද ශක්තිමත්ව හා බරපතලව සිදු වේ නම් එවැනි අසමත්කම් අවම කර ගත හැකි වේ. කෙසේවෙතත්, පාර්ලිමේන්තුව තුළ වඩා තර්කානුකූල හා ශක්තිමත් විවාදයක් සඳහා ඇති විශාලතම බාධකය වී ඇත්තේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්හට ලැබෙන තොරතුරු හා විශ්ලේෂණයන්ගේ හිඟකම වන්නට පුළුවන.

පාර්ලිමේන්තුව මුහුණ දෙන මෙම තොරතුරු ගැටළුව දිගුකාලීනව විසඳිය යුත්තේ පාර්ලිමේන්තුවේ සේවය සඳහා යොමු වූ, පරිපූර්ණ ලෙස ස්ථාපිත ස්වාධීන අයවැය කාර්යාලයක් මගිනි. අන්තර්කාලීනව ර.මු.කා.ස. තම වාර්තාවන් හරහා පාර්ලිමේන්තුව වෙත සහාය දීමට බලාපොරොත්තු වේ. 2019 අයවැය පිළිබඳව ර.මු.කා.ස. හි පළමු වාර්තාව මගින් අයවැය ඇස්තමේන්තු, ඊට පාදක වන කල්පිතයන් සහ අදාළ තොරතුරු සහ එහි විශ්ලේෂණයන් ගේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ගත හැකි කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව නිරීක්ෂණයන් පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දේ.

රාජ්‍ය ආදායම්, මූල්‍ය හා ආර්ථික කල්පිතයන් සහ අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට අදාළව මෙම වාර්තාවේ සාකච්ඡා කරන ප්‍රධානතම තොරතුරු ගැටළු අංශ තුනක් ඔස්සේ ඉදිරිපත් කෙරේ.

1. ලැබී නොමැති ඇස්තමේන්තු : මින් අදහස් වන්නේ 2019 අයවැය සහ/හෝ සම්බන්ධිත ලේඛන තුළ අයවැය යෝජනාවලට අදාළ රාජ්‍ය ආදායම් ප්‍රතිඵලවල ඇස්තමේන්තු නොමැති බව හෝ අනාවරණය නොකර ඇති බව යි.
2. ඇස්තමේන්තු නොගැලපීම : අයවැය ඇස්තමේන්තු අතීත දත්ත, හෝ රාජ්‍ය ආදායම්, මූල්‍ය සහ ආර්ථික කල්පිතයන් සමඟ නොගැලපෙන අවස්ථා වේ.
3. තොරතුරු ප්‍රමිතීන් හා නිසි සුපරීක්ෂාව : ලබා දී ඇති තොරතුරුවල අභ්‍යන්තර සංගතභාවය සහ/හෝ ඇස්තමේන්තු නිර්මාණය කිරීමට අදාළ වෘත්තිකමයභාවය හා නිවැරදිභාවය පිළිබඳ බරපතල සැකසංකා ඇතැයි මින් කියවේ.

නිරවශේෂව නොවන මුත්, මෙම ගැටළු නිශ්චිත සංඛ්‍යාත්මක නිදර්ශන සහිතව අවධාරණය කර සාකච්ඡා කෙරේ. මෙම වාර්තාවේ II කොටසින් 2019 අයවැය තුළ දක්නට නොමැති ඇස්තමේන්තු සහ නොගැලපීම් සහිත ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ ගැටළු සාකච්ඡා කෙරේ. III කොටසින් තොරතුරු ලබා දීමට අදාළව තොරතුරු ප්‍රමිතීන් සහ නිසි සුපරීක්ෂාව පිළිබඳ සැක සංකා සාකච්ඡාවට බඳුන් කෙරේ.

II කොටස: 2019 අයවැය ඇස්තමේන්තු විශ්ලේෂණය

1. ලැබී නොමැති ඇස්තමේන්තු

ලැබී නොමැති ඇස්තමේන්තු : මින් අදහස් වන්නේ 2019 අයවැය සහ/හෝ සම්බන්ධිත ලේඛන තුළ අයවැය යෝජනාවලට අදාළ රාජ්‍ය ආදායම් ප්‍රතිඵලවල ඇස්තමේන්තු නොමැති බව හෝ අනාවරණය නොකර ඇති බව යි.

මෙම කොටසෙහි දක්වා ඇති ලැබී නොමැති ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ ගැටළු ප්‍රධාන කොටස් දෙකකින් සමන්විත වේ. අනාවරණය කර නොමැති හෝ සහවා ඇති ප්‍රතිඵල සහිත රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ නිදර්ශන පළමු කොටසින් ඉදිරිපත් කෙරේ. ලැබී නොමැති තොරතුරු සහිත සාමාන්‍ය හෝ ධනාත්මක රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ නිදර්ශන දෙවන කොටසින් ඉදිරිපත් කෙරේ. හෙළිදරව් කර නොමැති ප්‍රතිඵල පිළිබඳ ගැටළුව, ඔට්ටු සහ සුදු බද්දට අදාළව තොරතුරු ඉදිරිපත් කර ඇති ආකාරයට අදාළ සිද්ධි අධ්‍යයනයක් හරහා පළමු කොටසින් ඉස්මතු කර දැක්වේ.

1.1. හෙළිදරව් කර නොමැති හෝ සැඟවුණු ප්‍රතිඵල සහිත රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග

අනාවරණය කර නොමැති හෝ සහවා ඇති ආදායම් හෝ වියදම් ප්‍රතිඵල සහිත රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග සමහරක් මෙම කොටසින් ඉදිරිපත් කෙරේ. මෙම ගැටළුව සඳහා උදාහරණ කිහිපයක් 1.1.1 කොටසින් ගෙන හැර දැක්වේ. තොරතුරු අල්ප ලෙස ලබා දීමෙන් පමණක් නොව ලබා දෙන තොරතුරුවල ස්වභාවය මඟින්ද පාර්ලිමේන්තුව සැලකිය යුතු අන්දමින් නොමග යැවිය හැකි ආකාරය පිළිබඳ කෙටි සිද්ධි අධ්‍යයනයක් 1.1.2 කොටසින් ලබා දේ.

1.1.1. අනාවරණය නොකළ ප්‍රතිඵල: පෙන්නුම් කරන උදාහරණ

ලැබී නොමැති තොරතුරු	යවැය තුළ ඇති ප්‍රතිපත්ති යෝජනාව	නිරීක්ෂණය
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	වැට් පනතේ පරමාර්ථ වෙනුවෙන් ඖෂධ නිෂ්පාදන යන්ත්‍රසූත්‍ර ප්‍රති-නිර්වචනය කෙරෙනු ඇත. [අයවැය කතාව 2019, IX ඇමිණුම, 1 කොටස, 2.5 පරි.]	වැට් ආදායම කෙරෙහි මින් ඇතිවන්නේ ධනාත්මක, සාමාන්‍ය හෝ නිශ්ක්‍රීය බලපෑමක් දැයි යන්න පිළිබඳ තොරතුරු අයවැයේ ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	පැහැදිලිබව හා නිශ්චිත බව තකා “දේශීයව නිෂ්පාදිත සහල් නිෂ්පාදනය” යන යෙදුම ප්‍රතිනිර්වචනය කෙරෙනු ඇත. [අයවැය කතාව 2019, IX ඇමිණුම, 1 කොටස, 2.5 පරි.]	වැට් ආදායම කෙරෙහි මින් ඇතිවන්නේ ධනාත්මක, සාමාන්‍ය හෝ නිශ්ක්‍රීය බලපෑමක් දැයි යන්න පිළිබඳ තොරතුරු අයවැයේ ඉදිරිපත් කර නොමැත

ලැබී නොමැති තොරතුරු	යච්ඤා තුළ ඇති ප්‍රතිපත්ති යෝජනාව	නිරීක්ෂණය
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	<p>ඕනෑම නේවාසික පුද්ගලයෙකුට ලැබෙන හිමිකාරත්ව ලාභාංශ ගෙවීම් මසකට රු.50,000/- ක් නොඉක්මවනවිට, සෑම තක්සේරු වසරකටම රු.500,000/-ක උපරිමයකට යටත්ව, රඳවා ගැනීමේ බද්දෙන් නිදහස් කෙරෙනු ඇත. [අයවැය කතාව 2019, IX ඇමිණුම, 1 කොටස, 1.2.1 පරි.]</p>	<p>වැට් ආදායම කෙරෙහි මින් ඇතිවන්නේ ධනාත්මක, සාමාන්‍යම ක හෝ නිශ්ක්‍රීය බලපෑමක් දැයි යන්න පිළිබඳ තොරතුරු අයවැයේ ඉදිරිපත් කර නොමැත</p>
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	<p>ශීතකරණ සඳහා ඇති දේශීය භාණ්ඩ බද්ද 25%ක් දක්වා සංශෝධනය කෙරෙනු ඇත. [අයවැය කතාව 2019, IX ඇමිණුම, 1 කොටස, 6.1.4 පරි.]</p>	<p>“සංශෝධනය” යන යෙදුම අයවැයක දී භාවිතා කිරීම උචිත නොවේ. ඉන්, සංශෝධනයේ දිශාව සභවා ලිය හැකිය. මේ අවස්ථාවට අදාළව ගතහොත් සිදුවන්නේ, ශීතකරණ සඳහා ඇති දේශීය භාණ්ඩ බද්ද ඉහළ දැමීමක් වීමට ඉඩ ඇති මුත්, මෙම යෝජනාව නිසා ඇතිවන ආදායම් ප්‍රතිඵල පිළිබඳ තොරතුරු මෙහි ඉදිරිපත් නොකෙරේ</p>
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	<p>(5) විදේශ විනිමය ලබාගන්නා සංචාර සංවිධායකයන්, ගමනාන්ත කළමනාකරණ නියෝජිතයන් සහ හෝටල් හිමිකරුවන් ගෙවන ජා.ගො.බ. හි ඇති විශමතාවය ඉවත් කිරීම සඳහා එය නැවත සකස් කෙරෙනු ඇත. [අයවැය කතාව 2019, IX ඇමිණුම, 1 කොටස, 3.5 පරි.]</p>	<p>මෙම නිශ්චිත සංශෝධනයෙන් ජා.ගො.බ.ට ඇතිවන බලපෑම පැහැදිලි නොමැත. ඊට හේතුව යෝජනාවම පවා අපැහැදිලි බැවිනි.</p>
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	<p>කැසිනෝ ප්‍රවේශ අයබදු එක් අයෙකුට ඇ.ඩො. 50 දක්වා සංශෝධනය කෙරෙනු ඇත. [අයවැය කතාව 2019, IX ඇමිණුම, 1 කොටස, 7.2 පරි.]</p>	<p>විමර්ශණයන් සහ නිරීක්ෂණ සඳහා මෙම කොටසේ සිද්ධි අධ්‍යයනය බලන්න</p>
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	<p>“රුපිනෝ සුදු ක්‍රීඩා ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාම සඳහා වාර්ෂික අය බද්ද රු.මිලියන 1 දක්වා සංශෝධනය කෙරෙනු ඇත.”</p>	<p>විමර්ශණයන් සහ නිරීක්ෂණ සඳහා මෙම කොටසේ සිද්ධි අධ්‍යයනය බලන්න</p>

1.1.2. සිද්ධි අධ්‍යයනය : ඔට්ටු සහ සුදු බද්ද

ඔට්ටු සහ සුදු වලින් ලැබෙන ආදායම් පිළිබඳව අයවැය තුළ වාර්තා කර ඇති ආකාරය, අයවැය සැකසීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ තොරතුරු ලබා දී ඇති ස්වරූපයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පාර්ලිමේන්තුවට බරපතල ගැටළු ඇති කරන අන්දම පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනයක් ලෙස ගත හැකිය. පාර්ලිමේන්තුව නොමග යවා ඇති ආකාරය, ඔට්ටු සහ සුදු අයබදු පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනය තුළ දෙආකාරයකින් නිරූපණය කර දැක්වේ. (අ) ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීම පිළිබඳව නොමග යැවීම (ආ) රාජ්‍ය ආදායම ප්‍රතිඵල පිළිබඳ නොමග යැවීම. මෙම කොටස අවසානයේ, කාරක සභාව තම නිර්දේශ පාර්ලිමේන්තුවේ අවධානයට රැගෙන එයි.

(අ) ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීම පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුව නොමග යැවීම

ඔට්ටු සහ සුදු අයබදුවල සංරචක කිහිපයක දී අයබදු අඩු කිරීම්, නව අමතර ගාස්තු ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සලකා බැලීමේ දී, ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීමේ දිශානතිය සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තුව නොමග යැවීමක් අයවැයෙන් ලබා දී ඇති තොරතුරු මගින් සිදු වී ඇති බව කාරක සභාවට පෙනී ගොස් ඇත.

අයවැය කතාවේ 207 සහ 208 පරිච්ඡේදවල පහත දැක්වෙන යෝජනා ප්‍රකාශ කර තිබේ.

- 207. වාර්ෂික කැසිනෝ බලපත්‍ර ගාස්තුව රු. මිලියන 200 සිට රු. මිලියන 400 දක්වා සහ රුජිනෝ සුදු ක්‍රීඩා වාර්ෂික ගාස්තුව රු.1,000,000 දක්වා වැඩි කිරීම. කැසිනෝ පිරිවැටුම් අයබද්ද 15% අය කෙරෙනු ඇත. මෙම නව ගාස්තු 2019 අප්‍රේල් 1 සිට බල පැවැත්වෙනු ඇත.
- 208. 2019 ජුනි 1 වන දා සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි, කැසිනෝ ප්‍රවේශ ගාස්තුව ලෙස එක් පුද්ගලයෙකුගෙන් ඇ.ඩො. 50 ක් අය කෙරෙනු ඇත.

207 පරිච්ඡේදයේ වදන් භාවිතය (සමහරවිට අවේනනිකව) අනුව, රුජිනෝ ක්‍රීඩාව සඳහා වාර්ෂික බලපත් ගාස්තුව රු. මිලියන 1 ක් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ දැනට පවත්නා තත්වයේ ඉහළ නැංවීමක් ලෙසිනි. කෙසේ වෙතත් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව (දේ.ආ.දේ.) වාර්තා කරන පරිදි දැනට පවත්නා තත්වය අනුව එය වාර්ෂිකව රු. මිලියන 200 කි. 208 පරිච්ඡේදයේ වදන් භාවිතය (සමහරවිට අවේනනිකව) අනුව එක් පුද්ගලයෙක් සඳහා වන ඇ.ඩො.50 ගාස්තුව නව ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, දැනට පවත්නා තත්වය අනුව එක් පුද්ගලයෙකු සඳහා ගාස්තුව ඇ.ඩො. 100 ක් බව දේ.ආ.දේ. වාර්තා පෙන්වා දේ.

අයවැය කතාවේ තාක්ෂණික සටහන් (IX ඇමිණුම, පි. 68) මගින් පැහැදිලි කෙරෙන්නේ, මෙම යෝජනා 1988 අංක 40 දරණ ඔට්ටු හා සුදු අයබදු පනතේ යෙදවීම සඳහා යෝජිත සංශෝධන හතරක් ලෙසිනි. මෙම ක්‍රියාමාර්ග සැමකක්ම විස්තර කිරීමට **සංශෝධනය කෙරේ** යන අපැහැදිලි යෙදුම දිගින් දිගටම භාවිතා කර ඇත. 1 හා 4 යන සංශෝධනයන් බදු ඉහළ දැමීම බව ද, 2 හා 3 යන සංශෝධනයන් බදු පහළ දැමීම බව ද නිශ්චිතව දැක්වීමට ඉන් අපොහොසත් වී තිබේ.

වාර්ෂික අයබදු සංශෝධනය

- රුපියලේ ක්‍රීඩාව හැර අනෙක් ඔට්ටු ව්‍යාපාර පවත්වා ගෙන යාමේ වාර්ෂික අය බද්ද රු. මිලියන 400 දක්වා **සංශෝධනය කෙරේ.**
- රුපියලේ ක්‍රීඩා ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන යාම සඳහා වාර්ෂික අය බද්ද රු. මිලියන 1 දක්වා **සංශෝධනය කෙරේ.**

කැසිනෝ ප්‍රවේශ අයබද්ද සංශෝධනය

- කැසිනෝ ප්‍රවේශ අයබද්ද එක් පුද්ගලයෙකු සඳහා ඇ. ඩො. 50 ලෙස **සංශෝධනය කෙරේ.**

දළ ආදායම මත පනවන අය බද්ද සංශෝධනය

- දළ ආදායම මත පනවන අය බද්ද 15% ට **සංශෝධනය කෙරේ.**

*** (අවධාරණය සඳහා ඇල අකුරු භාවිතා කර ඇත)**

මෙම ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීම් පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුව යම් පෙර මැදිහත් වීමක් කර ඇති බවක් හෝ අයිආර්ඩී මගින් දැනුම්දෙන තත්වයන් තුළ පාර්ලිමේන්තුවට නොදන්වා සිදු කළ කුමන හෝ වෙනස්කම් පිළිබඳව හෝ කාරක සභාව දැනුවත් වී නොමැත.

(ආ). රාජ්‍ය ආදායම් ප්‍රතිඵල පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුව නොමඟ යැවීම.

අයවැයෙන් ලබා දී ඇති තොරතුරු මගින්, ඔට්ටු හා සුදු අයබදු සංශෝධන කීපයකින් ඇතිවන රාජ්‍ය ආදායම් ප්‍රතිඵල පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුව නොමඟ යැවීමක් සිදු වී ඇති බව කාරක සභාවට පෙනී ගොස් ඇත. එක්රැස් වන ආදායම නිශ්චිතවම අඩු කරවන ක්‍රියාමාර්ග, පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ එම ක්‍රියාමාර්ග තුළින් පූර්ණ ප්‍රතිපක්ෂය අත්පත් වීමක් ලෙසිනි.

ඔට්ටු සහ සුදු අයබදු සංශෝධන සඳහා වූ නව ක්‍රියා මාර්ග සහ අයවැය සැකසීමේ දී ඒ එක එකින් ආදායම කෙරෙහි ඇස්තමේන්තු ගත බලපෑම ඇතුළත් අනුබංචනයක් මු.අ. විසින් 2019 මාර්තු 11වෙනි දා කාරක සභාවට ලබා දුනි. මෙම තොරතුරු අයවැය සමඟ පාර්ලිමේන්තුවට ඉන් පෙර ලබා දී නොතිබුණි.

පහත දැක්වෙන වගුවේ සම්පාදනය කර ඇත්තේ එම තොරතුරු මෙන්ම දැනට පවත්නා අනුපාත ගැන දේ.ආ.දේ. අන්තර්ජාල මාර්ගගතයෙන් ලබා දෙන තොරතුරු ඇසුරිනි.

යෝජිත සංශෝධන (අයවැය 2019)

අංකය	ඔව්වු සහ සුදු අයබදු උප සංරචකය	දැනට පවත්නා අනුපාතය (දේ.ආ.දෙ.)	යෝජිත අනුපාතය (අයවැය)	අයවැයට අනුව ආදායමේ වෙනස (මු.අ.)
1	රුපිනෝ ක්‍රීඩාව හැර, ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යෑම සඳහා වාර්ෂික අයබද්ද	රු. මිලියන 200	රු. මිලියන 400	රු. මිලියන 800 ක ඉහළ යෑමක්
2	රුපිනෝ ක්‍රීඩා ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යෑම සඳහා වාර්ෂික අයබද්ද	රු. මිලියන 200 (දේ.ආ.දෙ. නිල වෙබ් අඩවියට අනුව)	රු. මිලියන 1	රු. මිලියන 10 ක ඉහළ යෑමක්
3	කැසිනෝ ප්‍රවේශ අයබද්ද	එක් අයෙකු සඳහා ඇ.ඩො. 100 (දේ.ආ.දෙ. නිල වෙබ් අඩවියට අනුව)	එක් අයෙකු සඳහා ඇ.ඩො. 50	රු. මිලියන 980 ක ඉහළ යෑමක්
4	දළ ආදායම මත බද්ද	10%	15%	රු. මිලියන 710 ක ඉහළ යෑමක්

සබැඳිය:

<http://www.ird.gov.lk/en/Type%20of%20Taxes/SitePages/Betting%20and%20Gaming%20Levy.aspx?menuid=1212>, මාර්ගගත ප්‍රවේශය 2019 මාර්තු 17.

අයබද්දේ අඩුවීම, වැඩි වීමක් ලෙස ගෙනහැර පාමින් අයවැය ඉදිරිපත් කිරීම නිසා ඇතිවන නොමග යෑම /නොපැහැදිලිකම, මෙකී අඩු කිරීම්වල ප්‍රතිඵල ආදායම පහළ යාමක් ලෙස නොව ආදායම වර්ධනය වීමක් ලෙසින් දක්වමින් ඉදිරිපත් කරන අයවැය ඇස්තමේන්තු නිසා ඉන් පසුව තවදුරටත් උග්‍ර වේ.

3 හා 4 ට අදාළ බදු රැස් කර ගැනීමට දේ.ආ.දෙ. අසමත් වී ඇති බැවින් අඩු කර ඇති බද්ද පවා ක්‍රියාවට නංවා රැස් කර ගත හොත් ආදායම ඉහළ යනු ඇතැයි යන්න ඉහත විශ්ලේෂණය සඳහා දිය හැකි එක් පැහැදිලි කිරීමක් ලෙස කාරක සභාවේ අදහසයි. කෙසේවෙතත් එවැනි විටක දී පවා, එවැනි ආදායම් ඉහළ යාමක් නිවැරදිව දැක්විය යුතු වන්නේ බදු රැස් කිරීමේ අසමත්කම නිවැරදි කිරීමට ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග යටතේ මිස බදු අඩු කිරීමට ගන්නා ක්‍රියා මාර්ග යටතේ නොවේ.¹

¹ නිදසුනක් ලෙස සමාගම් බදුවලට අදාළව මෙය සඳහන් කර ඇත. එහිදී, RAMIS පරිගණක පද්ධතිය යටතේ බදු විගණනය ඇතුළුව බදු පරිපාලන ශක්තිමත් කිරීම මෙම බදු ආදායම ඉහළ යාමෙහි පදනම ලෙස සඳහන් කර ඇත.

නිර්දේශ

- මෙකී බදු පැන වෙන්තේ සමස්ථ ව්‍යාපාර සංඛ්‍යාව 14 ක් පමණක් වන බව - කැසිනෝ මධ්‍යස්ථාන 4, සහ රුජිනෝ ස්ථාන 10 (මු.අ. ලබා දී ඇති තොරතුරුවලට අනුව) කාරක සභාවේ අවධානයට ලක් වී තිබේ. පසුගිය වසරවල දී මෙම ව්‍යාපාරවලින් රැස් කර නොගත් බදු ආදායම් රැස් කර ගැනීම සඳහා රජය විසින් ඉදිරියේ දී ගනු ලබන ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුවට දැනුම් දිය යුතු ය.
- ඊට අනුකූලව, පසු ගිය වසරවල දී රැස් කර ගත නොහැකි වූ එවැනි බදු රැස් කර ගැනීමෙන් ලැබෙන ආදායම ඇස්තමේන්තු කර නව ආදායම් ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස අයවැයට එක් කළ යුතු ය.
- වසර ගණනාවක් පුරා මෙකී බදු රැස් කර ගැනීමට අසමත් වූ හා ඒ හේතුවෙන් රජයේ ආදායමට බරපතල හානියක් සිදු වන වගකිවයුතු නිලධාරීන් පිළිබඳව පරීක්ෂණ පැවැත්වීම හා අදාළ නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට/නිර්දේශ කිරීමට පාර්ලිමේන්තුවට වගකීමක් ඇත.
- ඔට්ටු හා සුදු අයබදුවලට සම්බන්ධ අයවැය යෝජනාවල ඉදිරිපත් කෙරෙන සෑම ක්‍රියාමාර්ගයක් මඟින් රැස් කරගත හැකි ආදායමේ වැඩි වීම හා අඩු වීම පිළිබඳව නිවැරදිව හා වෙනම ඇස්තමේන්තු සකසා පාර්ලිමේන්තුව වෙත ලබා දිය යුතු ය.
- ඔට්ටු හා සුදු අයබදු සංශෝධනයන්ගේ නෛතික ඇඟවීම් ගැන පාර්ලිමේන්තුවට පැහැදිලිතාවක් ලබා දිය යුතු අතර, රැස් කර ගත යුතු, නොගෙවූ බදුවල අඩුවීමක් හෝ අප්‍රකාශිත දඩ සමාවක් ලබා දීමක් නව ක්‍රියා මාර්ග හේතුවෙන් ඇති නොවන බවට සහතික කර ගත යුතු ය.
- ඉහත තොරතුරු පූර්ණ ලෙස හෙළිදරව් කිරීමෙන් පසු, ඔට්ටු හා සුදු අයබදුවල කැපී පෙනෙන අඩු කිරීම් හා බැඳුණු යෝජනා සඳහා විශේෂිත ඡන්දයක් පාර්ලිමේන්තුවේ දී ලබා ගත යුතු ය. ප්‍රමාණවත් නොවන මෙන්ම නොමඟ යවන සුලු තොරතුරු හේතුවෙන්, අනෙක් යෝජනා සමඟ මෙකී යෝජනා ද පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමත වීමේ අවධානමක් දැනට පවතී.

1.2. ලැබී නොමැති තොරතුරු සහිත සෘණාත්මක රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග

රාජ්‍ය ආදායම කෙරෙහි සෘණාත්මක බලපෑමක් ඇති නමුදු, මෙකී බලපෑමේ පරිමාණය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු ඉදිරිපත් කර නොමැති, රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ගවලට නිදසුන් මෙම කොටසින් ඉදිරිපත් කෙරේ. අයවැය ක්‍රියාවලියේ මූලික පරමාර්ථය වන්නේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවලින් රාජ්‍ය ආදායම් කළමනාකරණයට බලපෑම් ඇති කෙරෙන අන්දම ගැන පාර්ලිමේන්තුවට අවබෝධයක් ලබා ගැනීමයි. එබැවින්, ගෙනෙන සෑම යෝජනාවකින්ම රාජ්‍ය ආදායම වෙත ඇස්තමේන්තු කෙරෙන බලපෑමට අදාළව ඇගයුමක් සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එවැනි ඇගයුමක් නොමැතිවිට දී අයවැය පිළිබඳ තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් අවබෝධයක් පාර්ලිමේන්තුවට නොමැති වනු ඇත. මෙම තොරතුරු ඵලදායී ලෙස පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දීමට අසමත් වීමෙන් පාර්ලිමේන්තුවට තම කාර්ය භාරය නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ඉඩ ඇතිරේ.

1.2.1. ආදායම් අඩු කිරීමේ යෝජනා

ලැබී නොමැති තොරතුරු	අයවැය තුළ ආදායම් යෝජනාව	ලැබී නොමැති ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ සටහන්
ආදායම් අහිමි වීම	පැණි රස ගන්වන ලද පානයන්ගේ (කාබනිකෘත සහ පළතුරු පදනම් කරගත්) සීනි අන්තර්ගතය මත පනවා ඇති භාණ්ඩ බදු අඩු කිරීම	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම අහෝසි වීම	වාණිජ වාහන සඳහා ගෙවිය යුතු කාබන් බද්ද සඳහා උපරිම සීමාවක් පැනවීම [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 8.1 පරි]	දැනට පවත්නා තත්වය සමඟ සංසන්දනාත්මකව ආදායමේ අපේක්ෂිත අඩු වීම ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් අහිමි වීම	අන්තර්ජාතික විදුලි සංදේශ මෙහෙයුම්කරුවන් සඳහා ඇති අයබද්ද ඉවත් කිරීම [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 8.3 පරි]	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් අහිමි වීම + අහෝසි වීම	ඕනෑම අනේවාසික පුද්ගලයෙකු සඳහා දේශීය හෝ විදේශීය මුදලකින් අගය දැක්වූ ඕනෑම ස්වේච්ඡා බැඳුම්කරයකින් ලැබෙන ඉපයීම් නිදහස් කිරීම; එමෙන්ම ඉහත බැඳුම්කරවල පොලී ඉපයීම් මෙන්ම ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල පොලී ඉපයුම් ද [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 1.1.1/2 පරි]	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත ඉතුරුම්/බැඳුම්කර වෙළඳපොළ වර්ගය වෙනස්කම් හේතුවෙන් ආදායමේ අපේක්ෂිත අඩු වීම ද ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් අහිමි වීම + අහෝසි වීම	ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිටින ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසය කරන ඕනෑම පුද්ගලයෙකු විසින් ප්‍රදානය කරනු ලබන ණයක් වෙනුවෙන් ගෙවනු ලබන පොලී නිදහස් කිරීම. අනේවාසික සමාගමක් විසින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති එහි ග්‍රාහක සමාගමට හෝ අනු සමාගමකට ප්‍රදානය කරනු ලබන ණය මෙම නිදහස් කිරීමට අදාළ නොවේ. [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 1.1.5 පරි]	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත ණය ගැනුම් වෙළඳපොළ වර්ගය වෙනස්කම් හේතුවෙන් ආදායමේ අපේක්ෂිත අඩු වීම ද ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් අහිමි වීම	අනේවාසික විදේශ මුදල් ගිණුම් සහ නේවාසික විදේශ මුදල් ගිණුම් සඳහා ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට ලැබෙන පොලී ආදායම වසර 5ක් දක්වා නිදහස් කිරීම [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 1.1.3 පරි]	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් අහිමි වීම	මූල්‍ය ආයතනයක පවත්වාගෙන යන ඕනෑම තැන්පතු ගිණුමකට අදාළව, වයස අවුරුදු 18ට අඩු දරුවන්	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත; එමෙන්ම ඉතුරුම් වෙළඳපොළ වර්ගය

ලැබී නොමැති තොරතුරු	අයවැය තුළ ආදායම් යෝජනාව	ලැබී නොමැති ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ සටහන්
	උපයන පොලී ආදායම, මසකට රු. 5000/- තෙක් නිදහස් කිරීම [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 1.1.4 පරි]	වෙනස්කම් හේතුවෙන් ආදායමේ අපේක්ෂිත අඩු වීම ද ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් අහිමි වීම	තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපාරය තුළ ආදායම ගණනය කිරීමේ දී වැටුප් පිරිවැයෙන් 35%කට සමාන අගයක් අමතරව අඩු කිරීම සඳහා සුදුසුකමක් වූ, සේවකයින් අවම වශයෙන් 50ක් සිටීමේ අවශ්‍යතාවය ඉවත් කිරීම [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 1.3 පරි]	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් අහිමි වීම	යෝජනා දෙකකි : කැපීම් හා ඔප දැමීමෙන් පසු ප්‍රති අපනයනය කිරීම සඳහා දළ, පිරිසැකසුම් නොකල මැණික් ගල් ආනයනය නිදහස් කිරීමක්, ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇති මැණික් කැපීමේ සේවා සපයන්නන්හට ප්‍රදානය කෙරෙනු ඇත; ජා.ගො.බ. ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුගෙන් ඉවත් කිරීම තුළින් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති තුළ පිරිවැය අඩු කෙරෙනු ඇත [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 3.1 සහ 3.3 පරි]	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත
ආදායම් ප්‍රතිඵලය	දැනට පවතින ව්‍යාපාර සඳහා බදු සහන ආකාරයෙන් ආයෝජන දිරි ගැන්වීම් ප්‍රදානය කිරීම: දැනට පවතින ව්‍යාපාර විසින් සිදු කරන නව ආයෝජන සඳහා සාමාන්‍ය උද්ධමනය වෙනුවට අධිවේගී උද්ධමනයක් [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 1.4 පරි]	ප්‍රතිඵල ලෙස අඩු වන, රැස් කර ගත හැකි ආදායම ඉදිරිපත් කර නොමැත; එමෙන්ම ආයෝජනවල වර්ධන වෙනස්කම් හේතුවෙන් ආදායමේ අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ද ඉදිරිපත් කර නොමැත

1.2.2. වැය යෝජනා

ලැබී නොමැති තොරතුරු	අයවැය තුළ ඇති වැය යෝජනා	නිරීක්ෂණ
රජයට දැරීමට සිදු වෙනැයි අපේක්ෂිත වැය	අපනයන වෙළඳපොළ ප්‍රවේශ වැඩසටහනේ එක් කොටසක් ලෙස, සහතික ලත් තත්ව පාලන වාර්තා අසමත් වන කුරුඳු අපනයනකරුවන්ට තම මෙහෙයුම් මාස 12ක් ඇතුළත වැඩි දියුණු කර ගැනීම සඳහා සහාය සැපයෙනු ඇත. අප.සං.ම. විසින්	මෙම නව යෝජනාව නිසා රජයට දැරීමට සිදුවෙනැයි අපේක්ෂිත වියදම ඉදිරිපත් කර නොමැත

ලැබී නොමැති තොරතුරු	අයවැය තුළ ඇති වැය යෝජනා	නිරීක්ෂණ
	පහසුකම් සලසනු ඇත. [2019 අයවැය, කථාව, 32 පරි.]	
රජයට දැරීමට සිදු වෙතැයි අපේක්ෂිත වැය	පාසල් කාලයෙන් පසු සහ නිවාඩු කාල මධ්‍යස්ථාන පාසල් තුළම පිහිටුවීම සඳහා තෝරාගත් පාසැල්වලට සහය ලබා දෙනු ඇත [2019 අයවැය, කථාව, 46 පරි.]	මෙම නව යෝජනාව නිසා රජයට දැරීමට සිදුවෙතැයි අපේක්ෂිත වියදම ඉදිරිපත් කර නොමැත
රජයට දැරීමට සිදු වෙතැයි අපේක්ෂිත වැය	ප්‍රදානය කරනු ලබන මාතෘ නිවාඩු පළමු මාස 3 සඳහා වැටුප් පිරිවැයෙන් 50%ක් ද 4 වන මස සඳහා 100% ක් ද ලෙසින්, මසකට එක් සේවකයෙකුට රු. 20,000/- ක උපරිමයකට යටත්ව මාතෘ නිවාඩු පිරිවැය සඳහා සහනාධාර ලබා දෙනු ඇත [2019 අයවැය, කථාව, 48 පරි.]	මෙම නව යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් රජයට දැරීමට සිදුවෙතැයි අපේක්ෂිත වියදම ඉදිරිපත් කර නොමැත.

1.3. තොරතුරු නොමැති, ධනාත්මක රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග

රාජ්‍ය ආදායම කෙරෙහි ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරන, එනමුත් එකී බලපෑමේ පරිමාණය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු ලබා දී නොමැති රාජ්‍ය ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ උදාහරණයක් මෙම කොටසින් ගෙන හැර දැක්වේ. වැට් බද්දට අදාළව ගනු ලබන මෙම ක්‍රියාමාර්ගය මූල්‍ය ලෝකය වෙත අතිශයින් කැපී පෙනෙන බලපෑමක් එල්ල කිරීමේ ඉඩක් පවතී; ඒ, ණය මත අධික ලෙස රඳා පවතින හා ඉහළ අගයකින් යුතු ගනුදෙනු දේපළ වෙළඳපොළ තුළ පවතින නිසාවෙනි. මෙය මින් පෙර අයවැයේ දී ද හඳුන්වා දෙනු ලැබ, විවිධ සැක සංකා හේතුවෙන් කල් දමන ලද යෝජනාවකි. එබැවින් මෙම යෝජනාවේ නිශ්චිත තුලනාත්මක පැතිකඩ පිළිබඳ තොරතුරු පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දෙන්නේ දැයි නිසි සුපරීක්ෂාවක් පවත්වාගෙන යාම තීරණාත්මක වේ. නිදසුනක් ලෙස: මෙම යෝජනාව කල් තැබීමට හේතු වූ සැක සංකා කුමක්ද? එම සැක සංකා දැන් නිරාකරණය කර ගන්නේ කෙසේද? මෙම ක්‍රියාමාර්ගය නිසා දේපළ වෙළඳපොළ තුළ ඇතිවෙතැයි අපේක්ෂිත ආර්ථික බලපෑම කුමක්ද? මෙම ක්‍රියාමාර්ගයෙන් ඇති වෙතැයි අපේක්ෂිත රාජ්‍ය ආදායම් බලපෑම කුමක්ද? සමස්ත අපේක්ෂිත වැට් ආදායමට අදාළව ඇස්තමේන්තු ලබා දීම හා, යෝජිත ක්‍රියාමාර්ගය නිසා ඇතිවෙතැයි අපේක්ෂිත නිශ්චිත රාජ්‍ය ආදායම් බලපෑම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවක් ද, මෙම යෝජනාව සම්මත කර ගැනීමේ දී ඇගයුමට ලක් කර අවබෝධ කර ගත යුතු ආර්ථික විශ්ලේෂණයක් ද පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දීම යනු එකිනෙකට සමාන කළ හැකි ක්‍රියාවන් දෙකක් නොවේ.

1.3.1. ආදායම් උත්පාදන යෝජනා

ලැබී නොමැති තොරතුරු	අයවැය තුළ ආදායම් යෝජනා	නිරීක්ෂණය
ආදායම ඉහළ යෑම	2019 අප්‍රේල් 1 සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි, සභාධිපති නිවාස ඒකක සම්පාදනය සඳහා වැට් බද්ද, එවැනි සම්පාදනයකට අදාළ එකඟතා ඔප්පු 2019 අප්‍රේල් 1 දිනට පෙර ක්‍රියාත්මක නොකළ අවස්ථාවල දී පැනවෙනු ඇත. [2019 අයවැය කතාව, IX වන ඇමිණුම, 1 කොටස, 2.3 පරි]	මෙම යෝජනාවෙන් අපේක්ෂිත අමතර ආදායම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු, අයවැය තුළ ඉදිරිපත් කර නොමැත.

2. ඇස්තමේන්තු නොගැලපීම්

ඇස්තමේන්තු නොගැලපීම් අයවැය ඇස්තමේන්තු අතීත දත්ත, හෝ රාජ්‍ය ආදායම්, මූල්‍ය සහ ආර්ථික කල්පිතයන් සමඟ ගලපා ලීමට අසමත් වන අවස්ථා වේ.

රැස් කර ගැනීමට ඉඩ ඇති ආදායම් අතිශයෝක්තියෙන් ප්‍රකාශ කර ඇතැයි පෙනී යන ආදායම් ඇස්තමේන්තු සහිත බදු ක්ෂේත්‍රයන් කිහිපයකට උදාහරණ මෙම කොටසින් ඉදිරිපත් කෙරේ. කාරක සභාවේ පෙර වාර්තා තුළ දී පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර ඇති නිශ්චිත ඇස්තමේන්තුවලට අදාළව, මෙකී සෑක සංකා නිශ්චිත ස්වරූපයකින් මතු කර ඇත. කාරක සභාව විසින් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර තිබූ විකල්ප ඇස්තමේන්තු, පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර තිබූ අයවැය ලේඛන තුළ ඇස්තමේන්තුවලට සාපේක්ෂව කැපී පෙනෙන නිරවද්‍යභාවයක් සහිත වී ඇති ආකාරය කාරක සභාව පෙර වාර්තාවල දී පෙන්වා දී ඇත.

ආදායම් ඇස්තමේන්තු අතිශයෝක්තියට නැංවීම, පාර්ලිමේන්තුව විසින් ඉහළ වියදම් මට්ටම් අනුමත කිරීම සඳහා යොමුවීමට ද හේතු වනු ඇත. ඉන් පසුව, අපේක්ෂිත ආදායම් නොලැබීම, ඉහළ අයවැය හිඟයන් කරා, ඉහළ ණය කරා සහ අවසාන වශයෙන් රාජ්‍ය මූල්‍ය පවත්වා ගැනීමේ ගැටළුවක් කරා මඟ විවර කරනු ඇත. ඒ අනුව, පාර්ලිමේන්තුවට අයවැය තොරතුරු සැපයීමේ දී අධි තක්සේරුව සංස්ථානික ලක්ෂණයක් ලෙස පවතී යැයි පෙනී යන බැවින් සහ රට අධික ණයගැතිභාවයකට පත් වීමට ද, ඉහළ යන ණය ගෙවීමේ හැකියාවට අදාළ අන්තර්ජාතික අවදානම් මට්ටමේ අවශ්‍රේණිගත වීමකට මුහුණ පෑමට ද මුල් වූ වියදම් යෝජනාවන්ට එකඟ වීමට ගෙවුණු වසරවල දී පාර්ලිමේන්තුවට මෙය හේතු වී ඇති බැවින් ද, මෙම ගැටළුව සඳහා විශේෂ පරීක්ෂාකාරී වීමක් අවැසි වනු ඇත.

2019 අයවැය සම්මත කර ගැනීමට පෙර, සෑම එක් එක් බදු ප්‍රවර්ගයකට අදාළව නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා නිර්දේශ කාරක සභාව විසින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

2.1. උපයන වීට ගෙවීමේ බද්ද

දැනට පවතින ප්‍රතිපත්ති යටතේ, 2018 වසරේ රැස් කර ගත් ඇස්තමේන්තුගත රු. බිලියන 41 උපයන වීට ගෙවීමේ බද්ද 2019 වසරේදී බිලියන 65 ක් දක්වා 57% කින් වර්ධනය වෙනැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම බදු සංරචකය බදු ආදායමෙන් 3.1% ක අගයකි.

විශ්ලේෂණය

උපයන විට ගෙවීමේ බද්දෙහි ඇස්තමේන්තු

ශ්‍රී.ලං.රු. මිලියන

බදු වර්ගය	ආදායම් ඇස්තමේන්තු		2018 සිට ඉහළ යෑම			
	තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව 2018	අයවැය ඇස්තමේන්තුව 2019	2018 සිට සමස්ථ වෙනස්වීම	ආදායමේ ඉහළ යෑමේ වර්ෂාන්තර %	නාමික වර්ධනයේ බලපෑම	ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කිරීම් සහ ප්‍රශස්ථ පරිපාලනයේ බලපෑම
උපයන විට ගෙවීමේ බද්ද	41,385	65,000	23,615	7.1%	3,311	20,305
					(8.0%)	(49.1%)

මූලාශ්‍ර: 2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක)

එක් රැස් වන උපයන විට ගෙවීමේ බද්ද සුවිශාල ලෙස වර්ධනය වීමට අදාළ හේතු දැක්වීම අනෙකුත් බදුවල දී කෙරෙන සාමාන්‍ය හේතු දැක්වීම පරිදීම සිදු කෙරේ: දේ.ආ. පනත ක්‍රියාවට නැංවීම අනුපාත වෙනස්කම් සහිත වන බැවින් ඉන් ලැබෙන පූර්ණ ආදායම් ප්‍රතිලාභය, වර්ධනය කරගැනීමට අපේක්ෂිත ආදායමට හේතු වනු ඇත. ඊට හේතුව, විශේෂයෙන්ම උපයනවිට ගෙවීමේ බද්ද සඳහා, 2018 වසරේ දී මාස 8 ක කාලයක් සඳහා පමණක් අදාළ වන අතරම, 2019 වසරේ දී එය සම්පූර්ණ මාස 12 සඳහාම අදාළ වීමයි.

අතීත අත්දැකීම් (2013-2017)

සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතය	අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට වඩා ඇති හිඟයේ සාමාන්‍ය අගය	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුවලට සාපේක්ෂව 2018 අනුමත ඇස්තමේන්තුවල අධි-ඇස්තමේන්තුව
17.5%	16.9%	17.2%

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

2018 දී, උපයන විට ගෙවීමේ බද්ද සඳහා ඉහළ දිශානතික සංශෝධනයක් මාස 8ක් සඳහා ක්‍රියාවට නැංවූ විට, උපයන විට ගෙවීමේ බද්දේ ආදායම 25.7% කින් වර්ධනය විය. නාමික වර්ධන බලපෑම අඩු කළ විට මාස 8ක් තුළ ඇති වූ බලපෑම 20% ට වඩා අඩු වේ. වර්තමානයේ දී, නාමික වර්ධන බලපෑමට වඩා ඔබ්බෙන් ඇස්තමේන්තු කරන වර්ධනය 50% කට ඉතා ආසන්නය. කෙසේ වෙතත්, ඉදිරිපත් කළ හේතු දැක්වීම පාදක කර ගන්නේ නම් එය 10% ට වඩා අඩු විය යුතු ය. ඒ අනුව, ඉදිරිපත් කර ඇති හේතු දැක්වීම හා ඇස්තමේන්තුගත වර්ධනය අතර බරපතල නොගැලපීමක් තිබේ.

මෙය, නිරතුරුවම අධි-ඇස්තමේන්තු කර ඇති තවත් එක් ආදායම් ප්‍රවර්ගයක් බව, අතීත ඇස්තමේන්තු විශ්ලේෂණය කිරීමේ දී පෙනී යයි. වසර 5ක කාල වකවානුවක් පුරා ඇස්තමේන්තුවලට වඩා සැබෑ ආදායමේ හිඟයේ සාමාන්‍යය අගය 16.9% ක් තරම් අගයක පැවතිනි.

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2016 ගෘහස්ථ ආදායම සහ වියදම පිළිබඳ සමීක්ෂණයට අනුව, උපයන විට ගෙවීමේ බද්දට අයත් වන අවම සීමාව වන, අවම වශයෙන්

රු.100,000 ක වැටුපක් ලබන ආදායම්ලාභීන් (ගෘහයක සිටින වැටුප් උපයන වැඩිහිටියන්) 5%කටත් වඩා අඩුවෙන් සිටීම ද කාරක සභාව අවධානයට ලක් කරයි.

නිර්දේශ

- පාර්ලිමේන්තුවේ ව්‍යවස්ථාමය කාර්යභාරය සහ වගකීම වන රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණයට අදාළව පාර්ලිමේන්තුව තුළ ගන්නා තීරණ නොමඟ යැවීමෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීම වැදගත් ය. ඉහත දැක්වූ බරපතල ඇස්තමේන්තු නොගැලපීම් ප්‍රමුඛ කාරණයක් ලෙස සලකා විසඳාලිය යුතුය. ඉහත ඉස්මතු කොට දැක්වූ ගණනය කිරීම්වල සහ හේතු දැක්වීම්වල විගමනා විශ්වාසනීය ලෙස නිරාකරණය කළ හැකි නව තොරතුරු කාරක සභාවට සහ පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දිය නොහැකි නම් මෙම විගමනාවය නිරාකරණය වන පරිදි අයවැය ඇස්තමේන්තු පහළ දිශානතිකව සංශෝධනය කළ යුතුය.

2.2 එකතු කළ අගය මත බද්ද (වැට්)

දැනට පවතින ප්‍රතිපත්ති යටතේ, 2018 වසරේ රැස් කර ගත් ඇස්තමේන්තුගත රු. බිලියන 462 වැට් බද්ද 2019 වසරේදී බිලියන 529 ක් දක්වා 14.6%කින් වර්ධනය වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. බදු ආදායමේ ප්‍රධාන සංරචකයක් වන වැට් බද්ද මඟින් 2019 බදු ආදායමෙන් 25% ක් ලැබෙන පරිදි සැලසුම් කර ඇත.

2002 අංක 14 දරණ එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ යෙදවීම සඳහා යෝජිත සංශෝධන 5 ක් අයවැය කතාවේ තාක්ෂණික සටහන් (ඇමුණුම IX, 65 පි.) වල ඉදිරිපත් වී තිබේ². ඒවානම්:

- (1) අපනයන අරමුණු කරගත් ආයෝජන මණ්ඩල සමාගම් සමහර ඇහලුම් දේශීයව විකිණීමට අදාළ වන, කැලි පදනම් කරගත් වැට් අනුපාතය රු.75 සිට රු.100 දක්වා සංශෝධනය කෙරෙනු ඇත;
- (2) පැහැදිලිතාව සහ නිශ්චිතතාව අරමුණු කර ගනිමින් “දේශීයව නිෂ්පාදිත සහල් නිෂ්පාදන” යන යෙදුම ප්‍රතිනිර්වචනය කෙරෙනු ඇත;
- (3) 2019 අප්‍රේල් 1 සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි, සහාධිපති නිවාස ඒකක සම්පාදනය සඳහා වැට් බද්ද, එවැනි සම්පාදනයකට අදාළ එකඟතා ඔප්පු 2019 අප්‍රේල් 1 දිනට පෙර ක්‍රියාත්මක නොකළ අවස්ථාවල දී පැනවෙනු ඇත;
- (4) ආදායම් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණින්, අමාත්‍යවරයා විසින් නිර්ණය කරනු ලබන යම් භාණ්ඩවලින් වැට් බද්ද අයකර ගැනීමේ පදනම නිර්දේශ කිරීමට අමාත්‍යවරයාට හැකි වන අයුරින් වැට් පනතේ ප්‍රතිපාදන ස්ථාපනය කෙරෙනු ඇත;
- (5) වැට් පනතේ පරමාර්ථ වෙනුවෙන් ඖෂධ නිෂ්පාදන යන්ත්‍ර සූත්‍ර ප්‍රතිනිර්වචනය කෙරෙනු ඇත.

කෙසේ වෙතත් අයවැය කථාවේ දී ආදායම් ගම්‍යමානයන් ඇස්තමේන්තු කරන්නේ මෙම සංශෝධනවලින් පළමු වැන්නට පමණි; එහිදී රු. මිලියන 500 ක වාර්ෂික ආදායම් ඉහළ යාමක් ඇස්තමේන්තු කර තිබේ (අයවැය කථාව, 49 පි.). මෙම ඇස්තමේන්තුව පැහැදිලි කිරීම සඳහා මොනායම්ම හෝ කල්පිත හෝ ගණනය කිරීම් කාරක සභාව වෙත ලැබී නොමැත.

විශ්ලේෂණය

² යාවත්කාලීන කළ අයවැය ඇස්තමේන්තු තුළ එන පැහැදිලි කිරීම් අතරට, “නිශ්චිත ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රදානය කෙරෙන වැට් බද්දෙන් නිදහස් කිරීම් අධෛර්යමත් කිරීම” ද වැට් ඇස්තමේන්තුව ඉහළ යෑමේ සාධකයක් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත.

වැටි ඇස්තමේන්තු

ශ්‍රී.ලං.රු. මිලියන

බදු වර්ගය	ආදායම් ඇස්තමේන්තු		2018 සිට ඉහළ යෑම			
	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 සිට සමස්ත වෙනස	ආදායම ඉහළ යෑමේ වර්ෂාන්තර %	නාමික වර්ධනයේ බලපෑම	ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කිරීම් සහ ප්‍රශස්ථ පරිපාලනයේ බලපෑම
වැටි	461,651	529,000	67,349	14.6%	36,932 (8.0%)	30,417 (6.6%)

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

ඉහතින් සටහන් කළ පරිදි සභාධිපති නිවාස විකුණුම් මත වැටි බද්ද හඳුන්වා දීමට අදාළව ආදායම් ඇස්තමේන්තුවක් ඉදිරිපත් කිරීමට අයවැය තුළ දී අසමත් වී ඇත. රු. බිලියන 37 ක නාමික වර්ධනයක් ගණනය කිරීමෙන් පසු වැටි බද්දෙන් රු. බිලියන 30 ක වැඩි දුර ආදායම් ඉහළ යාමක් අයවැයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීම් සහ ඉන් ලැබෙන ආදායමට අදාළව ඉදිරිපත් කර ඇති තොරතුරු සහ කල්පිතයන් සමඟ එකී ඉහළ යාම ගැලපෙන්නේ නැත.

අතීත අත්දැකීම් (2013-2017)

සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතය	අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට වඩා ඇති හිඟයේ සාමාන්‍ය අගය	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුවලට සාපේක්ෂව 2018 අනුමත ඇස්තමේන්තුවල අධි-ඇස්තමේන්තුව
18.4%	7.7%	16.1%

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

2016 මැයි 2වන දා, බදු අනුපාතයේ 11% සිට 15% දක්වා සැලකිය යුතු අන්දමේ සංශෝධනයක් සිදු කිරීමේ වාසිය 2016-2017 කාලය අතරතුර දී රැස් කර ගත් වැටි බදු අගයට ලැබිණි. එහි ප්‍රතිඵල ලෙස, රැස් කර ගත් වැටි බදුවල වර්ෂාන්තර නාමික වර්ධනය 2016 දී 32.3%ක් හා 2017 දී 56.5% ක් තරම් ඉහළ අගයක් ගැණුණි. කෙසේ වෙතත්, මෙම වසරවල දී හැරුණුකොට 2011 සිට 2018 දක්වා අයවැය තුළ දී වැටි බද්ද නිරතුරුවම අධි ඇස්තමේන්තු කෙරී ඇත. ඇස්තමේන්තුව සහ රැස් කිරීම අතර වසර 5ක සාමාන්‍ය පරතරය 7.7%ක් වී තිබේ. 2018 දී වැටි ආදායම වර්ධනය වූයේ 4%කින් පමණි. එය නාමික ද.දේ.නි. වර්ධනයේ අනුපාතයෙන් අධිකට ආසන්න විය.

නිර්දේශ

- රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ප්‍රමාණවත් සහ විවාරාත්මක තොරතුරු පාර්ලිමේන්තුව වෙත ලබා දීම වැදගත් වේ. අයවැය තුළ දැක්වෙන වැටි ආදායම ඉහළ යෑම සඳහා වන පදනම, පාර්ලිමේන්තු විවාදය නිමාවීමට පෙර පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දිය යුතුය.
- අධිකක්සේරු සිදු කිරීමේ අතීත ප්‍රවණතාවයන් සිහි කරමින් කාරක සභාව නිර්දේශ කරන්නේ, විවාරාත්මක තොරතුරු නොමැතිවීම තුළ 2019 සඳහා වැටි එක්රැස්

කිරීමේ අවසාන අයවැය ඇස්තමේන්තු, ඉහත විශ්ලේෂණයට අනුව සාධාරණීකරණය කළ හැකි හා විශ්වාසනීය සංඛ්‍යාවකට සීමා කරන ලෙසය.

2.3 ජාතිය ගොඩ නැඟීමේ බද්ද

දැනට පවතින ප්‍රතිපත්ති යටතේ, 2018 වසරේ රැස් කර ගත් ඇස්තමේන්තුගත රු. බිලියන 71 ජා.ගො. බද්ද 2019 වසරේ දී බිලියන 91 ක් දක්වා 27.5% කින් වර්ධනය වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ජා.ගො.බ. 2019 බදු ආදායමෙන් 4.4% ක අගයක් ගනිතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

2019 අංක 9 දරණ ජාතිය ගොඩ නැඟීමේ බද්ද සඳහා සංශෝධන 5ක් අයවැය කථාවේ තාක්ෂණ සටහන් (ඇමිණුම IX, 65 පි.) තුළ යෝජනා කෙරේ. බද්දෙන් නිදහස් කිරීම් මෙන්ම නව යෙදවුම් ද එහි ඇතුළත් වේ³. ඒවානම් :

- (1) කැපීම් හා ඔප දැමීමෙන් පසු ප්‍රතිඅපනයනය කිරීම සඳහා දළ, පිරිසැකසුම් නොකල මැණික් ගල් ආනයනය නිදහස් කිරීමක්, ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇති මැණික් කැපීමේ සේවා සපයන්නන්හට ප්‍රදානය කෙරෙනු ඇත;
- (2) දුම්වැටි නිපදවීම බද්දෙන් මුදා හැරීම ඉවත් කෙරෙනු ඇත;
- (3) ජා.ගො.බ. ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුගෙන් ඉවත් කිරීම තුළින් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති තුළ පිරිවැය අඩු කෙරෙනු ඇත;
- (4) අක්වෙරළ ඩීජිටල් සේවා ලබා ගැනීම ඇතුළුව, භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීමට ඉලෙක්ට්‍රොනික මුදල් හුවමාරු කාඩ් පත් (හර සහ බැර කාඩ්පත් යන දෙකම) භාවිතා කරමින් සිදු කරනු ලබන විදේශීය ගෙවීම් සඳහා 3.5% ක අනුපාතයක් යටතේ ජා.ගො.බ.ක් පැනවෙනු ඇත. (හර කාඩ්පත් ගනුදෙනු සඳහා වර්තමානයේ පවතින 2.5% මුද්දර බද්ද වෙනුවට);
- (5) විදේශ විනිමය ලබාගන්නා සංචාර සංවිධායකයන්, ගමනාන්ත කළමණාකරණ නියෝජිතායතන සහ හෝටල් හිමිකරුවන් ගෙවන ජා.ගො.බ. හි ඇති විෂමතාවය ඉවත් කිරීම සඳහා එය නැවත සකස් කෙරෙනු ඇත. [එම].

විශ්ලේෂණය

ජා.ගො.බ. ඇස්තමේන්තු
ශ්‍රී.ලං.රු. මිලියන

බදු වර්ගය	ආදායම් ඇස්තමේන්තු		2018 සිට ඉහළ යෑම			
	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව
ජා.ගො.බ.	71,357	91,000	19,643	27.5%	5,709	13,934
					(8.0%)	(19.5%)

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

³ ජා.ගො.බ. සංශෝධන බලපැවැත්වීමට නියමිතව ඇත්තේ 2019 ජූනි 1 වන දා සිට ය. ඊට අමතරව, මු.අ. විසින් මෙම කාරක සභාවට පසුව ප්‍රකාශ කළේ පහත දැක්වෙන කරුණු හේතුවෙන් ආදායම් ඉහළ යෑම් තවදුරටත් අපේක්ෂා කරන බවයි: බදු නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීමෙන් (උදා. ලෙස 2018 ජූලි 30, මත්පැන් සඳහා) ලැබෙන පූර්ණ ප්‍රතිලාභයන්; නිශ්චිත ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රදානය කෙරෙන ජා.ගො.බ. නිදහස් කිරීම් අධිකාරියෙන් කිරීම; සහ දේ.ආ.දේ. හි RAMIS පරිගණක පද්ධතිය යටතේ බදු විගණනය සහ බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම. මේවා එකක්වත් සංඛ්‍යාත්මකව ගණනය කර නොමැත.

ජා.ගො.බ. හි සිදු කරන වෙනස්කිරීම් තුළින් ආදායම වෙත රු. බිලියන 5 ක ධනාත්මක බලපෑමක් ඇතිවන බව අයවැය කථාවේ දී සඳහන් කෙරේ (අයවැය කථාව, පි.49). මින් කියවෙන්නේ ආදායම ඉහළ දැමීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට පමණක් ද නැතහොත් ජා.ගො.බ. ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළ ඇතිවන ධනාත්මක මෙන්ම සෘණාත්මක ක්‍රියාමාර්ගවල අපේක්ෂිත ශුද්ධ බලපෑමද යන්න පිළිබඳ පැහැදිලිතාවයක් නොමැත. මු.අ. විසින් කාරක සභාව වෙත පසුව පැහැදිලි කළේ මෙම ඇස්තමේන්තුවෙන් ආවරණය වන්නේ (2) හා (4) යන ආදායම ඉහළ දැමීමේ ක්‍රියාමාර්ග පමණක් ය යන්නයි. පිළිවෙලින් රු. බිලියන 3.5ක් සහ රු. බිලියන 1.5 ක ආදායම ඉහළ යාමක් ඉන් ජනිත වෙතැයි අපේක්ෂා කර තිබේ. ජා.ගො.බ. සංශෝධන වසර මැද සිට බලපැවැත්වීමට නියමිත වුව ද මෙකී ආදායම් ප්‍රතිලාභයන් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ වාර්ෂික බලපෑමක් ආකාරයෙනි.

කෙසේවෙතත්, නාමික වර්ධනය ලෙස රු. බිලියන 5.7ක් ගණනය කළ පසු ජා.ගො.බ. ආදායමේ රු. බිලියන 13.9ක වැඩිදුර ඉහළ යෑමක් අයවැයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීම් සහ ඒ හේතුවෙන් ආදායමේ ඇතිවන අඩු වැඩිවීම්වලට අදාළ තොරතුරු සහ කල්පිතයන් සමඟ මෙම ඉහළ යෑම පැහැදිලිවම ගැලපෙන්නේ නැත.

අතීත අත්දැකීම් (2013-2017)

සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතය	අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට වඩා ඇති හිඟයේ සාමාන්‍ය අගය	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුවලට සාපේක්ෂව 2018 අනුමත ඇස්තමේන්තුවල අධි-ඇස්තමේන්තුව
12.3%	26.3%	18.0%

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

2019 දී අපේක්ෂිත ජා.ගො.බ. වාර්ෂික වර්ධනය 27.5% ට සාපේක්ෂව බලන කල 2013-2017 අතර කාලයේ එකී වර්ධනයේ වාර්ෂික සාමාන්‍ය 12.3%ක් පමණක් විය. පසුගිය ඇස්තමේන්තු විශ්ලේෂණය කිරීමේ දී පෙනී යන්නේ මෙය ද නිරතුරුවම අධි තක්සේරු කෙරී ඇති තවත් එක් ආදායම් ප්‍රවර්ගයක් බවයි. ඇස්තමේන්තුවලට සාපේක්ෂව සැබෑ ආදායමේ පරතරයේ සාමාන්‍යයය වසර 5ක කාලයක් පුරා 26.3% ක් තරම් වී තිබේ. ජා.ගො.බ. ක්‍රියාත්මක කිරීම සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් කොට තිබුණ ද (මත්පැන් සඳහා තිබූ නිදහස් කිරීම ඉවත් කිරීම වැනි) 2018 දී ජා.ගො.බ. 18.0% කින් අධි තක්සේරු කර තිබිණි. වැට් සහ උපයන විට ගෙවීමේ බද්දට අදාළව මෙන්ම මෙහි දී ද ජා.ගො.බද්දෙන් ලැබෙන ඇස්තමේන්තු ආදායම අයවැය අවස්ථාවේ දී පාර්ලිමේන්තුව වෙත කැපී පෙනෙන අන්දමින් අතිශයෝක්තිය ලෙසින් ප්‍රකාශ කිරීමේ රටාවක් දක්නට තිබේ.

නිර්දේශ

- අයවැය ක්‍රියාවලියේ ඒකාබද්ධතාව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා, ජා.ගො.බ. භාවිතයට අදාළව සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කරන සෑම එක් එක් වෙනසක් සඳහාම නිශ්චිත ආදායම් අඩු වැඩි වීමේ බලපෑම් ඇස්තමේන්තු සම්පාදනය කරන ලෙස කමිටුව විසින් මු.අ.යෙන් ඉල්ලා සිටී.
- අධි ඇස්තමේන්තු කිරීම් සඳහා ඇති අතීත ප්‍රවණතාවයන් අවධානයට ලක් කරන කාරක සභාව ලාභ අලාභ ඇඟවුම් පිළිබඳ තොරතුරු නොමැති වීමේ පසුබිම තුළ නිර්දේශ කරන්නේ ජා.ගො.බ. රැස් කිරීමට අදාළ 2019 අවසාන අයවැය

ඇස්තමේන්තු ඉහත විශ්ලේෂණයට පාදකව සාධාරණීකරණය කළහැකි සහ විශ්වසනීය සීමාවකට පමණක් ඉහළ දැමීම ඥානාන්විත බව ය.

2.4 ආනයන තීරු බදු

2018 වසරේ රැස් කර ගත් ඇස්තමේන්තුගත බිලියන 97 ක ආනයන තීරු බදු මත පැනවෙන බදු 2019 වසරේදී බිලියන 140 ක් දක්වා 44.3%කින් වර්ධනය වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේවෙතත්, 2017 වසරේ දී රැස් කර ගත් බද්ද රු. බිලියන 136.5 ක් තරම් ඉහළ අගයක් ගැණුණි. ආදායමේ අඩු වීම, රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ වාර්තාව තුළ පැහැදිලි කෙරෙන්නේ නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම් හා 2018 දී යෙදවුණු වෙනත් සහන සමඟ බැඳී ඇති ලෙසිනි. 2019 දී මෙම බදු සංරචකය බදු ආදායමෙන් 6.7%ක අගයක් ගනු ඇත.

විශ්ලේෂණය

ආනයන තීරු බදු ඇස්තමේන්තු

ශ්‍රී.ලං.රු. මිලියන

බදු වර්ගය	ආදායම් ඇස්තමේන්තු		2018 සිට ඉහළ යෑම			
	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව
ආනයන තීරු බදු	96,990	140,000	43,009	44.3%	7,759	35,250
					(8.0%)	(36.3%)

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

වගුවේ විශ්ලේෂණයෙන් පෙන්වා දෙන්නේ නාමික අගයන්ගේ ස්වාභාවික වර්ධනය හැරුණු කොට රේගු තීරු බදුවල වර්ධනයේ ඇස්තමේන්තු ගත ඉහළ යෑම 35%ට වඩා වැඩි බවයි. 2019 සඳහා ඇස්තමේන්තුගත ආනයන තීරු බදු, 2018 ට වඩා රු. මිලියන 43,009 (44.3%) කින් ඉහළ යනැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ප්‍රවර්ධය තුළ සිදු වන සාමාන්‍ය වර්ධනය රු. මිලියන 7,759 ක් ලෙස සැලකිය හැකි අතර, ඉතිරි රු. මිලියන 35,250 ප්‍රතිපත්තිවල සිදු කරන වෙනස්කම් සමඟ ගැලපිය යුතු වේ.

අතින් අත්දැකීම් (2013-2017)

සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතය	අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට වඩා ඇති හිඟයේ සාමාන්‍ය අගය	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුවලට සාපේක්ෂව 2018 අනුමත ඇස්තමේන්තුවල අධි-ඇස්තමේන්තුව
15.4%	4.2%	44.6%

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

රේගු ආනයන තීරු බදු (රේ.ආ.නි.බ.) ඉහළ නංවන ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කම් එතරම් පැහැදිලිතාවයකින් තොරව ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ: (අ) දුම්කොළ සහ මත්පැන් ඇතුළු තෝරාගත් භාණ්ඩ සඳහා රේ.ආ.නි.බ. හි ඉහළ දිශානතික සංශෝධනයක්; (ආ) තෝරාගත් භාණ්ඩ ආනයනය සඳහා ඒකක අනුපාතය 10%කින් ඉහළ දැමීම; (ඇ) නිර්විස්ච්චිතවිකෘත එතිල් මධ්‍යසාර ලීටරයක් සඳහා රු. 200 සිට රු. 1000 දක්වා ඉහළ දැමීමක්. ව්‍යාකූල

අන්දමේ, එසේ නොමැති නම් ආදායමේ අඩුවීමක් ඇති කරවන අන්දමේ වෙනත් වෙනස්කම් ද තිබේ: (අ) ආනයනික පළතුරු බීම සඳහා අදාළ වන ආනයනික තීරු බදු 2019 ජූනි 1 වන දා සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි නැවත සකස් කරනු ඇත; (ඉ) තෝරා ගත් භාණ්ඩ සඳහා රේ.ආ.නි.බ. අනුපාතය සංශෝධනය; (ඊ) මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තයේ භාවිතා වන යන්ත්‍රසූත්‍ර ආනයනය සඳහා ඇති රේ.ආ.නි.බ. අඩු කිරීම; (උ) ගෝ-කාර්ට් රථ සහ ගෝ-කාර්ට් රථ සඳහා භාවිතා වන ටයර් සඳහා ඇති රේ.ආ.නි.බ. සහ සෙස් බදු ඉවත් කිරීම.

රේගු තීරු බදුවලට අදාළ ආදායම් යෝජනා පාදක කරගනිමින් ආදායම රු. මිලියන 20,000 කින් ඉහළ යනු ඇතැයි දැක්වෙන ඇස්තමේන්තුවක් අයවැයේ ආදායම් යෝජනා කොටස යටතේ තිබේ. කෙසේවෙතත්, පැහැදිලි කළ යුතු ඉහළ යෑම රු. මිලියන 35,250 කි. එමෙන්ම, ආදායම අඩු වීමේ ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කම් හේතුවෙන් පහළ දිශානතික අනුකූලනයක් සිදු වන්නේ නම් පැහැදිලි කළ යුතු පරතරය එවිට තවත් පුළුල් වනු ඇත.

නිර්දේශ

- නොපැහැදිලි යෙදුම් වලින් ප්‍රකාශ කර ඇති ඉහත (ඉ), (ඊ), (උ) යෝජනාවලට පැහැදිලිතාවයක් ලබා දිය යුතුය.
- අපේක්ෂිත අරමුණු සාධාරණීකරණය කළ හැකි තොරතුරු පාර්ලිමේන්තුවට සැපයිය යුතු ය. නොඑසේනම්, ප්‍රායෝගිකව ලබාගත හැකි ප්‍රතිඵල සමඟ වඩා හොඳින් ගැලපෙන පරිදි අපේක්ෂිත අරමුණු පහළ දිශානතිකව සංශෝධනය කළ යුතුය.

2.5 සමාගම් බදු

සමාගම් බදු⁴, පවතින ප්‍රතිපත්තිය යටතේ 2018 දී රැස් කර ගත් ඇස්තමේන්තු ගත රු. බිලියන 159 සිට 2019 දී රු. බිලියන 183 ක් දක්වා 15% ක වර්ධනයක් ලබා ගනිනැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම බදු සංරචකය බදු ආදායමෙන් 8.8% ක අගයක් ගනී.

විශ්ලේෂණය

සමාගම් බදු ඇස්තමේන්තු
ශ්‍රී.ලං.රු. මිලියන

බදු වර්ගය	ආදායම් ඇස්තමේන්තු			2018 සිට ඉහළ යෑම		
	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුව	2019 අයවැය ඇස්තමේන්තුව	2018 අයවැය ඇස්තමේන්තුව
සමාගම් බදු	159,133	183,000	23,867	15.0%	12,731	11,136
					(8.0%)	(7.0%)

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

2019 මාර්තු 6 වැනි දා මෙම කාරක සභාව වෙත ලබා දුන් පැහැදිලි කිරීම්වලට අනුව සමාගම් බදු එක්රැස් කිරීමට අදාළව සිදු කිරීමට අපේක්ෂිත මූලික වෙනස්කම් නම් : (අ) ලාභාංශ සහ ප්‍රේෂණ බදුවල අනුපාත වෙනස් කිරීම් හා බැඳුණු දේ.ආ.දේ. පනත ක්‍රියාවට නැංවීමේ පූර්ණ

⁴ සමාගම් බදු, මෙහි දී සමූහාත්මකව සලකා බැලෙන සංරචක 3 කින් සමන්විත ය : ආදායම් බදු, ලාභාංශ බදු සහ ප්‍රේෂණ බදු

ආදායම් ප්‍රතිලාභය; (ආ) RAMIS පරිගණක පද්ධතිය යටතේ බදු විගණනය ඇතුළු, බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම.

අතීත අත්දැකීම් (2013-2017)

සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතය	අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට වඩා ඇති හිඟයේ සාමාන්‍ය අගය	2018 තාවකාලික ඇස්තමේන්තුවලට සාපේක්ෂව 2018 අනුමත ඇස්තමේන්තුවල අධි-ඇස්තමේන්තුව
14.3%	6.4%	18.4%

2019 යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු, අනුමත වූ අයවැය ඇස්තමේන්තු (වසර ගණනාවක) මත පාදක වී ඇත.

සමාගම් බදු, නිරතුරුවම අධිඇස්තමේන්තු කෙරී ඇති බවත්, සාමාන්‍යයක් ලෙස ඇස්තමේන්තුවලට වඩා එහි පරතරය 6.4% ක් වන බවත් පෙර වසරවල ඇස්තමේන්තු විශ්ලේෂණය කිරීමේ දී පෙනී ගොස් ඇත. 2018 අධි ඇස්තමේන්තුව 18.4% තරම් ඉහළ විය. අතීත වාර්ෂික වර්ධන අනුපාත සාමාන්‍ය අගය වන 14.3% 2019 පූර්වාපේක්ෂිත වර්ධන වේගයට ඉතා ආසන්න වේ. කෙසේ වෙතත්, 2018 අප්‍රේල් 1 වන දා නව දේ.ආ. පනත ක්‍රියාවට නැංවීම හේතුවෙන් 2018 දී ඇති වූ 19.8% වර්ධනය මඟින් අතීත සාමාන්‍යය විකෘති වී තිබේ. එමෙන්ම, 2019 අපේක්ෂිත නාමික වර්ධනය අතීත සාමාන්‍යයට වඩා 2% ක් පමණ අඩු අගයක් වේ. එබැවින්, ප්‍රතිපත්තිය මඟින් ඇති කෙරෙනුයේ අපේක්ෂිත 7% වර්ධනය ප්‍රමාණවත් සහායක තොරතුරු සහ සාධාරණීකරණයෙන් තොරය.

නිර්දේශ

- ප්‍රමාද දෝෂයන් පිළිබඳව ර.මු.කා.ස. විසින් මින් පෙර පුන පුනා විමසුම් සිදු කළ ද, ඒ හමුවේ ලබා දුන් සහතික වීම් ඉටු නොවූව ද, සමාගම් බදු පුරෝකථනය කිරීමේ දුර්වල ඉතිහාසය හේතුවෙන් පහත දැක්වෙන පරිදි අමතර නිසි සුපරීක්ෂණයන් සඳහා නිර්දේශයන් සිදු කිරීමට කාරක සභාවට සිදු වේ: ඉදිරිපත් කර ඇති වාචික හේතු දැක්වීම් තහවුරු කරන නිශ්චිත සංඛ්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයන් සමඟ, මෙකී ඇස්තමේන්තුවල වලංගුභාවය නිසි පරීක්ෂාවකට ලක් කිරීම, සහ එම නිසි සුපරීක්ෂණ විශ්ලේෂණය කාරක සභාව වෙත ද, සංශෝධිත ඇස්තමේන්තු වෙනතත් ඒවා පාර්ලිමේන්තුවට ද ලබා දීම.

III කොටස: තොරතුරු ප්‍රමිතීන් හා නිසි සුපරික්ෂාව

අයවැය තුළ ලබා දී ඇති තොරතුරුවල හිඟකම මෙන්ම වාර්තා කර ඇති තොරතුරුවල ඒකාබද්ධතාවයේ සහ විශ්වාසනීයත්වයේ ඌනතාවය පිළිබඳව ර.මු.කා.ස. තුළ පවතින සැක සංකා මෙම වාර්තාවේ II කොටස තුළ ඉස්මතු කර ඇත.

මෙම කොටස තුළ තවත් වැඩිදුර සැක සංකාවක් ලුහුඬින් ගෙන හැර දැක්වේ: එනම්, උචිත ප්‍රතිපත්තීන්ගේ ඌනතාවය සහ නිසි සුපරික්ෂාවේ සහ තොරතුරු සම්පාදනයේ ඌනතාවය යි. දෙආකාරයක ගැටළු මඟින් මෙය ඉස්මතු කර දැක්වේ. (1) වර්ගීකරණයන්/ආකෘතීන් තුළ පවතින නිරාකරණය කළ නොහැකි වෙනස්කම් (2) සාර්ව ආර්ථික කල්පිතයන් තුළ ඇති වෙනස්කම්/විභේදනයන්

තොරතුරු ප්‍රමිතීන් හා නිසි සුපරික්ෂාව : ලබා දී ඇති තොරතුරුවල අභ්‍යන්තර සංගතභාවය සහ/හෝ ඇස්තමේන්තු නිර්මාණය කිරීමට අදාළ වෘත්තිකමයභාවය හා නිවැරදිභාවය පිළිබඳ බරපතල සැකසංකා ඇතැයි මින් කියවේ.

1. වර්ගීකරණයන් හා ආකෘතීන්ගේ නිරාකරණය කළ නොහැකි වෙනස්කම්

අයවැය තොරතුරු ඉදිරිපත් කෙරෙන වර්ගීකරණයන් සහ ආකෘතීන් ගණනාවක් තිබේ. එහෙත්, වෙනස් ආකෘතීන්ගෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන තොරතුරු සාමාධානිය කෙරෙන විධින් පාර්ලිමේන්තුවට සපයා නොමැත. අයවැය ඇස්තමේන්තු ලෙස සහ පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර අනුමත කෙරෙන තරු අයවැය ලෙස යන දෙආකාරයෙන් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කෙරෙන අතිමහත් වූ තොරතුරු අතර නිරාකරණය කළ නොහැකි වෙනස්කම් මෙතීසා හට ගනී. දැනුවත් තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් තොරතුරු පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දීමට අදාළ උචිත ප්‍රමිතීන් හා නිසි සුපරික්ෂාවන්ගේ ඌනතාවයක් මින් පිළිබිඹු වේ. ර.මු.කා.ස. විසින් පෙර වසරවල දී ද මු.අ. වෙත මෙම ගැටළුව ඉස්මතු කර දක්වා ඇති අතර තොරතුරු සම්පාදන භාවිතාවන් ගේ පද්ධතික අභිවර්ධනයක් වෙනුවෙන් මෙතෙක් කිසිදු ප්‍රයත්නයක් දරා නොමැති බව සටහන් කර සිටී.

1.1. වර්ගීකරණයන්ගේ වෙනස්කම්

වෙළුම් 3 කින් යුත් අයවැය දළ ඇස්තමේන්තු තුළ ඇති ඇස්තමේන්තු අගයන් පවතින්නේ 'ගිණුම්කරණ වර්ගීකරණය' යනුවෙන් හැඳින්වෙන ස්වරූපයෙනි. අවසාන යෝජනා සහ සම්මුච්චිත ඇස්තමේන්තු සමඟින් අයවැය කථාව ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ 'ආර්ථික වර්ගීකරණය' යනුවෙන් හැඳින්වෙන ස්වරූපයෙනි.

තිබිය හැකි වෙනස්කම් ලුහුඬු අරුතින් පැහැදිලි කරන්නේ නම්, එකක දී වියදම උත්පාදනය වන මූලාශ්‍රය මඟින් එය හඳුනාගත හැකි වනු අතර, අනෙකේ දී ඉන් ඇති කෙරෙන ප්‍රතිලාභවල මූලාශ්‍රය/ආර්ථික ප්‍රතිඵලය මඟින් එය හඳුනා ගැනීමට උත්සාහ දැරිය හැකි වනු ඇත.

උදාහරණයක් ලෙස, පළාත් සභා වැටුප් සහ වේතන අයවැය කථාවේ දී 'වැටුප් සහ වේතන' ලෙස වාර්තා කෙරෙන අතර, දළ අයවැය ඇස්තමේන්තුවල දී එය වාර්තා කෙරෙන්නේ 'පැවරීම්' ලෙස ය. මේ ආකාරයේ ගැටළු නිසා ලේඛන සංසන්දනය අහේතුක ලෙස දුෂ්කර කාර්යයක් බවට පත් වී තිබේ. එබැවින්, එකිනෙකට වෙනස් මෙම ලේඛන දෙක තුළ සංඛ්‍යාවන් වාර්තා කර ඇති විට පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ට ඒවා සාමාධානිය කිරීමට

විදියක් නොමැති වේ - මු.අ. විසින් එය කිරීමට හැකි වන පරිදි අමතර තොරතුරු ලබා දුනහොත් හැර.

නිර්දේශ

- ආකෘතීන් දෙකක් ලෙසින් අයවැය තොරතුරු ගෙන ඒමේ ගැටළුවට ලබා දෙන පද්ධතික විසඳුමක් පිළිබඳව ඊළඟ අයවැයට මාස 3කට පෙර මු.අ. විසින් ර.මු.කා.ස. හරහා පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කළ යුතුය; මෙම ද්විත්ව-ආකෘතීන් නිසා තොරතුරු සංසන්දනය කළ නොහැක්කක් වන අතර ඒ හේතුවෙන් ප්‍රමාණවත් ලෙස දැනුවත් ආකාරයකින් රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ කාර්යභාරයන් සහ අයවැය විවාදයන් ඉටු කිරීමට පාර්ලිමේන්තුවට ඇති හැකියාව අඩපණ වේ.
- පාර්ලිමේන්තුවේ අයවැය කාර්යයන් වඩා හොඳින් ඉටු කළ හැක්කේ තොරතුරු විශාල ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමෙන් පමණක්ම නොව වඩා අවබෝධ කරගත හැකි ආකාරයකින් තොරතුරු සංවිධානගත කිරීමෙන් හා වාර්තා කිරීමෙනි. එබැවින්, මු.අ. ලබා දෙන තොරතුරුවල අවබෝධනීයබව සහ ඒකාබද්ධතාවයට අදාළව පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කිරීමේ තම වර්තමාන වාර්තා ක්‍රමවේදය ප්‍රමාණවත් ද යන්න නැවත සලකා බැලිය යුතු අතර, එය අභිවර්ධනය සඳහා පියවර ගත යුතුය.

1.2. වෙනස්කම් සමනය සඳහා තොරතුරු නොමැති වීම

ලබා දී ඇති සංඛ්‍යාවල වෙනස්කම් නිරාකරණය කිරීමට උත්සාහ දැරීමේ දී බොහෝ දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණ දීමට ර.මු.කා.ස.ට සිදු විය. ගැටළුව හට ගැනී ඇත්තේ වාර්තා කරන ආකෘතීන්ගේ වෙනස නිසා වුව ද අපගමනයන් පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරු ලබා දීම සඳහා යොමු වීම මගින් ද යම් සහනයක් ලබා දිය හැකි වනු ඇත. මෙමගින් වාර්තා කිරීමේ වර්තමාන ආකෘතීන් තුළ පවා වඩා ප්‍රශස්ථ අර්ථකතනයක් සහ අවබෝධයක් පාර්ලිමේන්තුවට ලබා ගත හැකි වනු ඇත. පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරු ලබා දී නොමැති, අයවැය කථාව තුළ හා අයවැය ඇස්තමේන්තු අතර කැපී පෙනෙන අපගමනයන් පහත දැක්වෙන වගුවෙන් පෙන්වුම් කෙරේ.

2019 අයවැය, අයවැය ඇස්තමේන්තු වර්ගීකරණය
ශ්‍රී.ලං.රු. බිලියන

අයවැය කථාව		යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු		සංසන්දනාත්මක හැකියාව
ආදායම් සංරචකය	අගය	ආදායම් සංරචකය	අගය	
සමස්ථ ආදායම සහ ප්‍රතිපාදන	2,464	සමස්ථ ආදායම සහ ප්‍රතිපාදන	2,506	සාමාන්‍යය කළ නොහැක (+42)
බදු ආදායම	2,077	බදු ආදායම	2,077	සාමාන්‍යය කළ හැක
ඊට අදාළව බාහිර වෙළඳාම් මත බදු	399	ඊට අදාළව බාහිර ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම් මත බදු	401	සාමාන්‍යය කළ නොහැක (+2)
ඊට අදාළව භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	1,293	ඊට අදාළව දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	1,243	සාමාන්‍යය කළ නොහැක

අයවැය කපාව		යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු		සංසන්දනාත්මක හැකියාව
ආදායම් සංරචකය	අගය	ආදායම් සංරචකය	අගය	
		ඊට අදාළව බලපත්‍ර බදු සහ වෙනත්	48	(- 2)
ඊට අදාළව ආදායම් බදු	385	ඊට අදාළව ආදායම් හා ලාභ මත බදු	385	සාමාන්‍ය කළ හැක
බදු නොවන ආදායම	267	බදු නොවන ආදායම	312	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(+45)
පළාත් සභා බදු බෙදා ගැනීම සහ විමධ්‍යගත ආදායම	107	පළාත් සභා ආදායම	107	සාමාන්‍ය කළ හැක
ප්‍රතිපාදන	13	විදේශීය ප්‍රතිපාදන	10,000	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(-3)

මූලාශ්‍රය: අයවැය කපාව 2019; යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු 2019

2019 අයවැය, අයවැය ඇස්තමේන්තු වර්ගීකරණය

ශ්‍රී.ලං.රු. බිලියන

අයවැය කපාව		යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු		සංසන්දනාත්මක හැකියාව
ආදායම් සංරචකය	අගය	ආදායම් සංරචකය	අගය	
සමස්ථ වියදම	3,149	සමස්ථ වියදම	3,341	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(+192)
පුනරාවර්ති වියදම	2,415	පුනරාවර්ති වියදම	2,413	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(-2)
ඊට අදාළව වැටුප් සහ වෙනත්	778	ඊට අදාළව පුද්ගලික වෙනත්	541	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(-237)
ඊට අදාළව භාණ්ඩ හා සේවා	178	ඊට අදාළව භාණ්ඩ හා සේවා*	255	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(-77)
ඊට අදාළව පොළී	913	ඊට අදාළව පොළී ගෙවීම්	900	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(-13)
ඊට අදාළව පැවරුම්	546	ඊට අදාළව පැවරුම්	717	සාමාන්‍ය කළ නොහැක
				(+171)
ප්‍රාග්ධන වියදම	756	ප්‍රාග්ධන වියදම	928	සාමාන්‍ය කළ නොහැක

අයවැය කථාව		යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු		සංසන්දනාත්මක
ආදායම් සංරචකය	අගය	ආදායම් සංරචකය	අගය	හැකියාව

(+172)

* භාණ්ඩ හා සේවා වියදම් යනු, පුද්ගලික වේතන, සහනාධාර සහ පැවරුම් හා පොලී ගෙවීම් හැර අනෙකුත් පුනරාවර්ති වියදම් සියල්ල ලෙස සැලකේ. මූලාශ්‍රය: අයවැය කථාව 2019; යාවත්කාලීන අයවැය ඇස්තමේන්තු 2019

නිර්දේශ

- පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර ඇති අයවැය කථාව සහ අයවැය ඇස්තමේන්තු අතර පවතින සංඛ්‍යාත්මක වෙනස්කම් පිළිබඳ පූර්ණ සාමාධ්‍යාත්මක/පැහැදිලි කිරීමක් මු.අ. විසින් පාර්ලිමේන්තුවට සැපයිය යුතුය. ඉහත සටහන් කළ සියළු විෂමතා මෙන්ම පවතින වෙනත් සෑම විෂමතාවයක්ම ද එයට ඇතුළත් කළ යුතුය.

2. සාර්ව ආර්ථික පුරෝකථනයන්ගේ වෙනස්කම්

මධ්‍ය කාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුව යනු අයවැය ඇස්තමේන්තුවල තීරණාත්මක මූල පදනමකි. භාවිතා කර ඇති/ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති සාර්ව ආර්ථික කල්පිතයන් තුළ වෙනස්කම් සහ විභේදනයන් පවතින බව ර.මු.කා.ස. විසින් හඳුනාගෙන ඇත. ඊට සහේතුක සාධාරණීකරණයක් ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සාහ දරා නොමැතිවා මෙන්ම, ඒ හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි මෙකී අතිශය කැපී පෙනෙන විභේදනයන්/වෙනස්කම් ගැන ප්‍රමාණවත් දැනුවත් කිරීමක් පාර්ලිමේන්තුවට සිදු කෙරී ද නොමැත. මෙම ගැටළුකාරී වෙනස්කම්/ප්‍රභේදනයන් සමහරක් පහත දැක්වෙන වගුවේ සිතියම්ගත කර ඇත.

වෙනස් මූලාශ්‍ර ලේඛන තුළ ඇති සාර්ව ආර්ථික කල්පිතයන්

	රාජ්‍ය ආදායම් කළමනාකරණ වාර්තාව 2019	දළ අයවැය ඇස්තමේන්තු 2019	අයවැය කථාව 2019	මු.අ. විසින් ර.මු.කා.ස.ට ලබා දුන් තොරතුරු අය වැය කථාවට පසු
තථ්‍ය ද.ජා.නි.වර්ධන අනුපාතය	3.5-4.5%	3.5-4.5%	3.5%	4%
විනිමය අනුපාතය	අදාළ නොවේ	අදාළ නොවේ	අදාළ නොවේ	182
සමස්ථ අයවැය ශේෂය (ද.ජා.නි. හි % ලෙස)	4.8%	අදාළ නොවේ	4.4%	4.4%
මූලික අයවැය ශේෂය (ද.ජා.නි. හි % ලෙස)	0.9%	අදාළ නොවේ	1.5%	1.5%
රජයේ ණය හා ද.ජා.නි. අනුපාතය	83.6%	අදාළ නොවේ	83.0%	අදාළ නොවේ

මූලාශ්‍රය: ලැයිස්තු ගත කර ඇති පරිදි.

කල්පිතයන්ගේ රාමුවට අදාළව පහත ගැටළු සනිටුහන් වී ඇත:

- ප්‍රකාශනයට පත් කරන ලද හා ප්‍රකාශනය නොකළ ලේඛන අතර තථ්‍ය ද.ජා.නි. වර්ධන අනුපාත ප්‍රක්ෂේපිතයන්ගේ වෙනස්කම් පවතී. ප්‍රකාශනයට පත් කරන ලද

අයවැය කලාවේ දී 2019 දී මෙය 3.5%ක් වනු ඇතැයි ප්‍රක්ෂේපණය කරද්දී, එම සතියේ දී ම මු.අ. විසින් අයවැය සැකසීමේ දී ර.මු.ක.ස. වෙත ඉදිරිපත් කළ, ප්‍රකාශයට පත් නොකළ ලේඛන තුළ දී ද.ජා.නි. වර්ධන ප්‍රක්ෂේපණයන් සඳහා භාවිතා කළ සංඛ්‍යාව 4% විය (ඉහත වගුව බලන්න).

- අයවැය සඳහා සැපයෙන සියළු ඇස්තමේන්තු කෙරෙහි අතිවිශාල බලපෑමක් කල්පිතයන්ගේ රාමුව මඟින් ඇති කරන බැවින්, කල්පිතයන්ගේ රාමුව පිළිබඳ වාර්තා කිරීමේ බලය පැවරී ඇති ර.මු.ක.ස. විසින් කල්පිතයන් තෝරා ගැනීමට මුල් වූ පදනම/මූලාශ්‍ර ලබා දෙන ලෙස මු.අ. ඉල්ලීමක් කරන ලදී. මු.අ. විසින් වාචිකව ඉදිරිපත් කළේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වැනි තෙවන පාර්ශව ඇගයුම් මත ඔවුන් රඳා පවතින බවයි. කෙසේවෙතත්, කල්පිතයන්ගේ රාමුව සඳහා යොදා ගත් මූලාශ්‍රයන් හෝ පදනම් පිළිබඳව ලිඛිතව තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි වූ අතර පූර්ව ආකෘති පත්‍රයේ එම තොරතුරු සඳහා වෙන්කර තිබූ කොටස නැවත ආපසු ලැබුණේ හිස්ව ය. අයවැය ඇස්තමේන්තු සියල්ල රඳා පවතින කල්පිතයන්ගේ රාමුව විෂයෙහි පවතින නිසි සුපරීක්ෂාව සහ වෘත්තිකමයභාවය පිළිබඳ සැක සංකාවක් මින් ජනිත කෙරේ.
- මූලික සාර්ව ආර්ථික දර්ශකයන්ගේ අනාගත ප්‍රක්ෂේපණයන් ගොඩ නැගෙන පදනම අපැහැදිලිය. දර්ශකයන් පිළිබඳ පුරෝකථන පල නොකරන බවට මු.අ. කියා සිටිය ද, ඔවුන්ගේ මධ්‍ය කාලීන සාර්ව-රාජ්‍ය ආදායම් රාමුව සඳහා තෝරාගන්නා මූලාශ්‍ර හෝ මූලාශ්‍ර සඳහා වෙනත් සාධාරණීකරණයන් ලිඛිතව සැපයීමට ද ඔවුන් අපොහොසත් වේ. මධ්‍ය කාලීන කල්පිතයන්ගේ රාමු පොදුවේ බලන කල අනාගතය පිළිබඳ පමණ ඉක්මවාලූ ධනාත්මක විත්‍රයක් ගෙන එන අතර කැපී පෙනෙන අයුරින් එල්ලය අහිමි කර ගෙන ඇති බව අයවැය පිළිබඳ ඓතිහාසික විශ්ලේෂණයක දී තවදුරටත් පෙනී යයි. වර්තමාන අයවැය තීරණ හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රතිඵල පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුව නොමඟ යැවීමක් ඉන් සිදු වේ.

නිර්දේශ

- කල්පිතයන්ගේ රාමුව පිළිබඳ වැඩිදුර තොරතුරු ලබා දීමට මු.අ.ට නොහැකි වී ඇත. අයවැය ඇස්තමේන්තුවල සියළු පැතිකඩ පදනම් වන කල්පිතයන්ගේ රාමුව, ප්‍රමාණවත් තරමේ නිසි සුපරීක්ෂාවක් හා වගකීමකින් තොරව, සාටෝපකාරී ස්වරූපයකින් තෝරා ගෙන ඇත්නම් එය රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමණාකරණයට වෙත දැඩි අන්තරායක් එල්ල කරයි. කල්පිතයන්ගේ රාමුව පිළිබඳ වැඩි දුර තොරතුරු ලබා දීමට මු.අ.ට නොහැකි වී ඇති බැවින් වර්තමාන අයවැය සඳහා සභාගත කර ඇති කල්පිතයන්ගේ රාමුවෙහි ප්‍රමාණවත් බව සහ වලංගුතාවය විධිමත්ව ඇගයුමට ලක් කර පාර්ලිමේන්තුවට තහවුරු කරන ලෙස මහ බැංකුවට ඇරයුම් කළ යුතුය.

ඇමුණුම

ඇමුණුම 1 : රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් සපයන ලද ලිපිලේඛන

දිනය	ලේඛනයේ සිරස්තලය
22.02.2019	අසම්භාව්‍ය වගකීම්
	වාහන දත්ත ගබඩාව
26.02.2019	ඉන්ධන මිල සූත්‍රය
27.02.2019	ණය ආපසුගෙවීමේ උපලේඛනය
	අසම්භාව්‍ය වගකීම්
06.03.2019	සාර්ව ආර්ථික උපකල්පනයන්
	යාවත්කාලීන කරන ලද අයවැය ඇස්තමේන්තු ආදායම
	යාවත්කාලීන කරන ලද අයවැය ඇස්තමේන්තු වැය
	රාජ්‍ය මුදල් ඊඩ් පිලිබඳ තොරතුරු
	රජයේ තීරණ
08.03.2019	මුදල් අමාත්‍යාංශයෙන් අපේක්ෂිත සහ සත්‍ය ආදායම
	මාසික ණය සේවාකරණ (පොලිය) පුරෝකථනය - 2019 මුදල් අමාත්‍යාංශයෙන්
11.03.2019	නව ආදායම් යෝජනා
	අයවැය යෝජනා ප්‍රකාර සත්‍ය ආදායම
	ඔට්ටු ඇල්ලීම සහ සුදු ව පිලිබඳ මූලික පදනම සහ ආදායම් සම්බන්ධය
	මධ්‍යසාර මත සුරා බදු සඳහා මූලික පදනම
	දුම්වැටි පිලිබඳ මූලික පදනම සහ ආදායම් සම්බන්ධය
	ඇස්තමේන්තුගත දුම්වැටි මගින් උපයන දේශීය ආදායම් බද්ද
	දුම්වැටි බදු යාන්ත්‍රණය
	ප්‍රසූත නිවාඩු ප්‍රතිලාභ ගණනය කිරීම
	රසකාරක පානවල සීනි අන්තර්ගතය මත බද්ද පිලිබඳ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලිපිය
	රසකළ පානවල සීනි අන්තර්ගතය මත බද්ද ප්‍රතිශෝධනය පිලිබඳ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ විස්තර ප්‍රකාශය

ඇමුණුම 2 : රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් සපයන ලද යාවත්කාලීන කරන ලද අයවැය ඇස්තමේන්තු Rs '(000)

		2017 සහ	2018 තාවකාලික	2019 අයවැය කතාව ප්‍රකාරව	ආදායම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
	මුළු ආදායම (බදු + නොවන + පළාත් සභා ආදායම)				
	බදු ආදායම	1,670,178,219	1,712,317,538	2,077,000,000	පසුගිය දත්ත, සාර්ව ආර්ථික විවලාසන් ගේ ප්‍රක්ෂේපණ (ආර්ථික වර්ධනය, උද්ධමනය, විධකියාව, විනිමය අනුපාතය, ගෙවුම් ශේෂය ආදිය) මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමේ හැසිරීම සමගින් අදාලව පවතින අදාල විෂයභාර අය ගණන්දීමේ නිලධාරීන් විසින් සපයන ලද 2019 සඳහා වන අය ඇස්තමේන්තු සමග මුදල් ප්‍රතිපත්ති ඉලක්කයන්හි මධ්‍යකාලීන අපේක්ෂාවන් මෙන්ම ආදායම් සංග්‍රහයන් සමග බැඳුණු බදු උද්යෝගීභාවය මූලික වශයෙන් ආදායම් ඇස්තමේන්තු සකස්කිරීමේ පදනමක් ලෙස භාවිත කරන ලදී.
1	ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම මත බදු	371,336,120	341,710,101	400,640,000	<ul style="list-style-type: none"> දුම්කොළ සහ මධ්‍යසාර ඇතුළු තෝරාගත් භාණ්ඩ මත රේගු ආනයන බදු ඉහලට ප්‍රතිශෝධනය කිරීම තෝරාගත් උසස් තාක්ෂණ උපකරණ සහ මැෂින් කැපීමේ සහ ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තයේ භාවිත කරන යන්ත්‍රෝපකරණ අයිතම 525 ක් මත PAL සහන ප්‍රදානය කිරීම ගෝ කාට් සහ ඒවායේ ටයර් මත වන CID සහ සෙස් බදු ඉවත් කිරීම තෝරාගත් අයිතම සඳහා වන සෙස් බද්ද අදියරවලින් ඉවත් කිරීම දේශීය නිෂ්පාදනය ආරක්ෂා කිරීමට ගෙවිය යුතු අයිතම මත SCL අනුපාතික වෙනස් කිරීම් තෙල් මිල සූත්‍රය සහ කිරුබදු අතහැරීම් කලින් කල අඩුකිරීම මත ඇතිවන ධනාත්මක බලපෑම මගී ප්‍රවාහනය ශක්තිමත් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පෙට්රල් සහ ඩීසල් පරිභෝජනය වැඩිවීම සහ ඉන්ධන සැපයුම් පහසුකම් 9U0 සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රියාමත කිරීම රබර් සහ පොල් අපනයනවල හිතවේමින් පවතින වර්ධනය
1.1.	ආනයන බදු	136,501,263	96,990,576	140,000,000	
1.2.	අපනයන බදු	30,211	39,688	40,000	
1.3.	ආනයන සහ අපනයන බලපත්‍ර ගාස්තු	1,487,762	1,554,482	1,600,000	
1.4.	සෙස් බද්ද	59,554,404	53,368,978	54,000,000	
1.5.	වරායන් සහ ඉවත් තොටුපල සංවර්ධන බද්ද	102,360,159	113,949,870	115,000,000	
1.6.	විශේෂ වෙළඳ ද්‍රව්‍ය බද්ද	71,402,321	75,806,508	90,000,000	
1.7.	වෙනත්	-	-	-	

		2017 සහය	2018 තාවකාලික	2019 අයවැය තනතුරු ප්‍රකාරව	ආදායම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
					<ul style="list-style-type: none"> 2019 සාමාන්‍ය වර්ෂාපතනයට වඩා වර්ෂාව අඩුවන බවට ඇති කාලගුණ පුරෝකතන අනුව වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල නියං තත්වයක් අපේක්ෂා කිරීම
2	ස්වදේශීය භාණ්ඩ සහ සේවා මත බදු	1,016,296,433	1,046,819,356	1,243,245,000	
2.1.	අගය එක් කළ බද්ද	443,739,475	461,650,625	529,000,000	<ul style="list-style-type: none"> 2019 අප්‍රියෙල් මාසයේ 01 දා සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සහාධිපත්‍ය නිවාස ඒකක සැපයුම මත වන වැට් බදුවලින් නිදහස්කිරීම ඉවත් කිරීම ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද ව්‍යාපාර විසින් දේශීය වෙළඳපලට නිකුත් කරන රෙදිපිලි සඳහා අදාළ වන වැට් අනුපාතය සංශෝධනය කිරීම 2018 අගෝස්තු මස 16 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි විදුලි අයිතම, යන්ත්‍රෝපකරණ, කැමරා, ගුවන්යානා සහ කොටස්, දූව සහ භාණ්ඩ මත වැට් බදුවලින් නිදහස්කිරීම් ඉවත් සම්පූර්ණ ප්‍රතිලාභය විශේෂිත නිෂ්පාදන සඳහා ලබාදී තිබූ වැට් බදුවලින් නිදහස්කිරීම් අධෛර්ය කිරීම මත්පැන් බෝතල මත pool proof ස්ටිකර් ඇලවීම හඳුන්වාදීම සිගරට් මත තීරු ගාස්තු වෙනස්කිරීම් ඉහල නැංවීම මෝටර් රථ වාහන මත වන දේශීය භාණ්ඩ බද්ද සංශෝධනය කිරීම ෆාම්තෙල් මේද අම්ල සහ සත්ව තෙල් මේද අම්ල මත දේශීය භාණ්ඩ බද්ද පැනවීම නිෂ්පාදනයේ අඩංගු සීනි ප්‍රමාණය පාදක කරගෙන පාන වර්ග මත වන දේශීය භාණ්ඩ බද්ද සංශෝධනය කිරීම
2.2.	තිරුබදු (ආඥාපනත)	113,214,009	113,890,332	135,000,000	
2.2.1.	මධ්‍යසාර	113,214,009	113,890,332	135,000,000	
2.3.	තිරුබදු (විශේෂ විධිවිධාන)	356,239,838	370,351,175	458,000,000	
2.3.1.	සිගරට්	85,956,031	92,198,106	115,000,000	
2.3.2.	මධ්‍යසාර	469,564	53,275	-	
2.3.3.	බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන	73,983,162	66,318,296	90,000,000	
2.3.4.	මෝටර් රථ	189,739,774	204,080,799	240,000,000	
2.3.5.	වෙනත්	6,091,307	7,700,699	13,000,000	

		2017 සහ සහ	2018 තාවකාලික	2019 අයවැය තාවකාලික ප්‍රකාරව	ආදායම් ගණන් වැලිමේදී මූලික උපකල්පනයන්
					<ul style="list-style-type: none"> ශීතකරණ මත වන දේශීය භාණ්ඩ බද්ද වැඩිවන ලෙස සංශෝධනය කිරීම සංචාරකයන්ගේ පැමිණීමේ අපේක්ෂාව සහ සැර සහ සිසිල් මත්පැන් මත දේශීය භාණ්ඩ බදු අනුපාත වැඩිවන ලෙස සංශෝධනය කිරීම පැට්‍රල් නිෂ්පානය සඳහා මිල සූත්‍රයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගී ප්‍රවාහනයේ ව්‍යාප්තිය සහ වාහන ඇණියේ වැඩිවීම සමග පැට්‍රල් නිෂ්පානය සඳහා ඉල්ලුම ඉහලයාම දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ RAMIS වැඩසටහන යටතේ බදු විගණනය ඇතුළු බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම
2.4.	දුම්කොළ බද්ද	45,750	45,367	45,000	<ul style="list-style-type: none"> දුම්කොළ පරිභෝජනය අධිකව සිදු කිරීමට රජයගේ ක්‍රියාමාර්ග සමග බිඬ කොළ ආනයනය මත වන සෙස් බද්ද වැඩිකිරීම නිසා දුම්කොළ පරිභෝජනය අඩුවීම
2.5.	විදුලි සංදේශ බද්ද	33,398,732	28,326,248	25,000,000	<ul style="list-style-type: none"> ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ බද්ද ඉවත් කිරීම රටට ලැබෙන සහ රටින් පිටරටට ගැනෙන ජාත්‍යන්තර ඇමතුම්වල අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවය
2.6.	ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද	69,035,199	71,357,384	91,000,000	<ul style="list-style-type: none"> සිගරට් නිෂ්පාදනය මත සහ අක්වෙරල ඩිජිටල් සේවා ඇතුළු භාණ්ඩ සහ සේවා මිලදී ගැනීමට විද්‍යුත් අරමුදල් පැවරුම් කාඩ්පත් (Electronic Fund Transfer Cards) භාවිත කරමින් සිදුකරණ විදේශ ගෙවීම් මත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද පැනවීම 2018 ජූලි මස 30 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මත්පැන් වැනි ඇතැම් අයිතම මත බදු නිදහස ඉවත්කිරීමේ සම්පූර්ණ ලාභය ලබාගැනීම

		2017 සහය	2018 තාවකාලික	2019 අයවැය තනාඩි ප්‍රකාරව	ආදායම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
					<ul style="list-style-type: none"> විශේෂිත ව්‍යාපෘති මත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු නිදහස් කිරීම් ලබාදීම අදාළව කිරීම . දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ RAMIS වැඩසටහන යටතේ බදු පරිපාලනය සහ බදු විගණනය ශක්තිමත් කිරීම
2.7.	ටෙලි නාට්‍යය, විනුපට සහ වෙළඳ දැන්වීම් වාණිජ බද්ද	584,709	1,068,301	1,200,000	<ul style="list-style-type: none"> විදේශ ටෙලි නාට්‍ය සහ වෙනත් වෙළඳ දැන්වීම් හඬකැවීම් වැඩිවීමේ ප්‍රවණතාවය
2.8.	සෙලියුලර් කුණු මත බද්ද	-	-	1,000,000	<ul style="list-style-type: none"> කුළුණකට රුපියල් 20,000 ක වාර්ෂික සෙලියුලර් කුළුණු බද්දක් හඳුන්වාදීම සහ දිවයින පුරා 5 G ආවරණය ආරම්භ කිරීමට විදුලි සංදේශ සේවා සැපයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීම කෙටි පණිවුඩ ප්‍රචාරණ බද්ද පැනවීම (ප්‍රධාන මෙහෙයුම්කරුවන් විසින් මිලියන 28 ක් පමණ වන ජංගම දුරකථනවලින් යවනු ලබන සෑම කෙටි පණිවුඩයකින් ශත 25 ක්)
2.9.	කෙටි පණිවුඩ ප්‍රචාරණ බද්ද	-	-	3,000,000	
3	බලපත්‍ර බදු සහ වෙනත්	7,984,101	13,338,766	48,115,000	
3.1.	සුබෝපහෝගී මොටර් වාහන බද්ද	1,286,942	1,036,073	8,850,000	<ul style="list-style-type: none"> වාහනයේ වටිනාකම පදනම් කරගෙන සුබෝපහෝගී බද්දක් පැනවීම සහ වාහනය ආනයනය කරන ස්ථානයේදී ශ්‍රී ලංකා රේගුවෙන් බද්ද රැස්කරගැනීමට දළ එකතුව මත වාර්ෂිකව අයකරගන්නා බද්ද සහ කැසිනෝ සහ රුඩ්ජනෝ ක්‍රීඩාවන් පවත්වන ස්ථානවලට ඇතුළුගාස්තුව සංශෝධනය කිරීම කොටස් වෙළඳපල ශක්තිමත් කිරීම වාහනය ලියාපදිංචි කළ පළමු වසර සඳහා හැර වාහන මතකාබන් බද්දක් පැනවීම 2018 නොවැම්බර් මස 01 දා සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි අදාළ වන
3.2.	ඔට්ටු සහ සුදු බද්ද	1,929,035	2,469,579	3,500,000	
3.3.	කොටස් ගනුදෙනු බද්ද	1,333,905	1,196,347	1,610,000	
3.4.	වෙනත් බලපත්‍ර	3,354,571	8,574,446	34,116,000	
3.4.1.	රෙජිස්ටාර් ජනරාල්වරයාගේ දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ ලියා පදිංචි කිරීමේ ගාස්තු	1,282,402	1,401,961	1,450,000	
3.4.2.	සමාගම් ලියාපදිංචි කිරීමේ බද්ද	890	-	-	

		2017 සහය	2018 තාවකාලික	2019 ආයවැය තාවකාලික ප්‍රකාශව	ආදායම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්	
3.4.3.	කාබන් බද්ද	-	-	2,000,000	එක් එක් ආයතනය විසින් සපයනු ලබන මූල්‍ය සේවාවන්ට ආරෝපණය කළ හැකි අගය එක් කිරීමක් පැනවීම	
3.4.4.	වාහන හමිකම් බද්ද	1,650,961	2,191,685	2,200,000		
3.4.5.	ණය ආපසු අයකර ගැනීමේ බද්ද	-	4,501,167	28,000,000		
3.4.6	වෙනත්	420,318	479,633	466,000		
3.5.	වෙනත්	79,648	62,322	39,000	<ul style="list-style-type: none"> මෝටර් රථ වාහන ආනයන වර්ධනයවීම රාජ්‍ය ආයතනවල ධාරිතාව සංවර්ධනය ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයේ වයාප්තිය එන්ටර්ප්‍රයිස් ශ්‍රී ලංකා මාර්ගයෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය උදෙසා රජයේ මාදිනත්වීම 	
4	ආදායම් සහ ලාභය මත බදු	274,561,565	310,449,315	385,000,000	<ul style="list-style-type: none"> ලාභාංශ,ප්‍රේෂණ බද්ද,සහ රඳවාගැනීමේ බද්ද අනුපාත වෙනස්කිරීම් ඇතුළත්වන දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තු පනත ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සම්පූර්ණ වාසි ලබාගැනීම බදු වලින් නිදහස් කිරීම් ඉවත්කිරීම රජයේ සේවකයන්ගේ මූලික වැටුප වැඩිකිරීම සහ පුද්ගලික අංශයේ රැකියා ව්‍යාප්ත කිරීම එන්ටර්ප්‍රයිස් ශ්‍රී ලංකා සහන ණය වැඩසටහන කෙරෙහි ධනාත්මක බලපෑමක් ප්‍රතිපත්ති අනුපාත වෙනස්කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉතිරිකිරීමේ පුරුද්ද වැඩිවීම බදු මූල්‍ය වෙනස්කිරීම සහ තෝරාගත් භාණ්ඩවලට ESC පැනවීම RAMIS යටතේ බදු විගණනය ඇතුළු බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම 	
4.1.	ආයතනික බදු	132,871,564	159,133,187	183,000,000		
4.1.1.	උදායම් බද්ද	107,613,439	127,000,563	149,000,000		
4.1.2.	ලාභාංශ බද්ද	17,073,747	21,470,317	24,000,000		
4.1.3.	සම්ප්‍රේෂණ බද්ද	8,184,378	10,662,307	10,000,000		
4.2.	ආයතනික නොවන බද්ද	43,636,430	51,819,713	83,000,000		
4.2.1.	PAYE උපයන විට ගෙවීම්	32,920,266	41,384,710	65,000,000		
4.2.2.	වෙනත්	10,716,164	10,435,002	18,000,000		
4.3.	රඳවා ගැනීමේ බද්ද	53,333,813	46,413,758	52,000,000		
4.3.1.	පොලිය මත	51,350,859	35,991,294	41,500,000		
4.3.2.	ගාස්තු සහ වෙනත් මත	1,982,953	10,422,464	10,500,000		
4.4.	ආර්ථික සේවා ගාස්තුව	44,719,758	52,978,509	65,000,000		
4.5	ප්‍රාග්ධන ලැබීම් බද්ද	-	104,148	2,000,000		
	බදු නොවන ආදායම	236,078,244	356,574,841	312,000,000		
5	සුපාර්තමේන්තු ව්‍යවසායන්ගෙන් ආදායම	13,749,836	15,403,037	16,870,000		<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රවේශ පත්‍ර මිල 15%න් වැඩිකිරීම සහ දුම්රිය ඇණියව්‍යාප්ත කිරීමත් සමගම දුම්රියෙන් සිදු කෙරෙන
5.1.	දුම්රිය	6,489,632	7,412,516	8,600,000		

		2017 සහය	2018 තාවකාලික	2019 අයවැය තනතුරු ප්‍රකාරව	ආදායම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්	
5.2.	තැපැල්	6,996,941	7,709,579	8,000,000	<ul style="list-style-type: none"> මගී සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය වැඩිකිරීම නූතන තාක්ෂණ යොදාගනිමින් පුද්ගලික අංශය සමඟ තරඟ කරමින් තැපැන් සේවා සැපයීම ව්‍යාප්ත කිරීම නව ගොඩනැගිලි සහ සංචාරක නිවාස පිහිටුවීම සහ මූලික වැටුප වැඩිකිරීම රජයේ ඉඩම්වල කුලිය වැඩිකිරීම ගොඩනැගිලි බදුදීමේ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම් සඳහා බදු කුලිය සහ ගාස්තු වැඩිකිරීම වැවිලි සමාගම් විසින් ගෙවීමට ඇති හිඟ උයඵකතු කරගැනීම විවිධ පොලී අනුපාත/වෙනස්කිරීමේ ගාස්තු වැඩිකිරීම රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්හි කාර්යසාධනය ලාභදායී ව්‍යාපාර දෙසට වැඩිකිරීම 	
5.3.	වෙනත්	263,263	280,942	270,000		
6	ආණ්ඩුවේ වත්කම් මත ආපසු එවුම්	65,843,103	55,551,320	88,000,000		
6.1.	බදුකුලිය	4,449,840	5,582,744	8,000,000		
6.2.	පොලිය	7,395,380	8,140,587	10,000,000		
6.3.	ණයදීම් මත	4,648,586	6,212,829	7,000,000		
6.4.	ලාභ	50,447,214	37,230,000	63,900,000		
6.5.	ලාභාංශ	3,550,670	4,597,990	6,100,000		
6.6.	වෙනත්	-	-	-		
7	අලවියෙන් ලබන මුදල් සහ ගාස්තු	70,227,033	108,338,728	129,730,000		<ul style="list-style-type: none"> ගාස්තු සහ අයකිරීම් අනුපාත වෙනස්කිරීම් නැගීමේ දී අයකරන බදු අනුපාත වැඩිකිරීම සහ සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම වැඩිවීම විදේශ ගමන් බලපත්‍ර ගාස්තු සංශෝධන කිරීම රේගුවේදී වැටලීම් ශක්තිමත් කිරීම වාහන ධාවනයට ආලවන නීති කඩකිරීම මත පනවන දඬුවම් වැඩිකිරීම වෙළඳපල හැසිරීම අනුවහාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වාරික මතවිවලයයන් අපේක්ෂාකිරීම වාහන පැවරීමේ ධනාත්මක ප්‍රවනතාව කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට අදාලව පවතින ආදායම් උත්පාදන
7.1.	දෙපාර්තමේන්තු වල අලෙවි කිරීම්	120,682	162,290	170,000		
7.2.	පරිපාලන ගාස්තු සහ අයකිරීම්	50,032,912	60,535,102	70,205,000		
7.3.	දඩ සහ අහිමිකරණයන්	3,471,043	7,046,276	7,125,000		
7.4.	රජයේ සේවකයන්ගේ යතුරුපැදි වාරික	55,805	38,887	-		
7.5.	භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අධිමිල	7,246	582,208	880,000		
7.6.	එක්සත් ජාතීන්ගේ සාමසාධක මෙහෙයුම්වලින් ලැබෙන ආදායම	3,644,516	2,518,435	3,850,000		

		2017 සහය	2018 තාවකාලික	2019 අයවැය තාවකාලික ප්‍රකාරව	ආදායම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
7.7.	වෙනත් ලැබීම්	12,894,829	37,455,530	47,500,000	<p>කටයුතු පුළුල් කිරීමේ ධනාත්මක බලපෑම</p> <ul style="list-style-type: none"> අභ්‍යන්තර ගුවන් තොටුපලවල් සංවර්ධනය සහ සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම සමග අභ්‍යන්තර වාණිජ ගුවන් ප්‍රවාහන කිරීම්වල වැඩිවීම එක්සත් ජාතීන් ගේ දුගමභෙයන්ට සහභාගිවීම සහ ඇමරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල අවප්‍රමාණයවීමේ බලපෑම මූලික වැටුප් වැඩිකිරීම මත ඇතිවන බලපෑම ජාතික ලෝකරැසි මණ්ඩලයේ ආදායම වැඩිකිරීමේ අපේක්ෂාව විනිමය අනුපාතයේ උච්චාවචන සහ නව ණය ආපසු ගෙවීමේ බැඳීම මත ඇතිවන බලපෑම ඒක පුද්ගල ආදායම වැඩිවීම නිසා විදේහ ප්‍රදාන ලැබීම පහලයාම නූතන තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම මගින් ධාරිතා සංවර්ධනය තුළින් රජයේ ආයතන ශක්තිමත් කිරීම
8	සමාජ ආරක්ෂණ දායක මුදල්	22,940,414	25,213,647	30,000,000	
9	ජංගම පැවරුම්	2,078,732	18,260,787	19,000,000	
10	ප්‍රාග්ධන උත්පාදන	61,239,126	133,807,322	28,400,000	
11	විදේශ ප්‍රදාන	8,031,088	12,294,346	10,000,000	
	ප්‍රාදේශීය සහා ආදායම්	91,699,420	-	107,240,000	<ul style="list-style-type: none"> අදාල නියෝජ්‍යාතන විසින් ධාරදෙන ලද ඇස්තමේන්තු
12	රජය විසින් කරන ලද පැවරුම්	47,854,002	-	59,253,000	
13	භාරකරන ලද ආදායම	43,845,418	-	47,987,000	

Rs '(000)

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018		2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධන ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව		
	පුනරාවර්තන වියදම්	1,945,582,111	2,183,045,191	2,413,204,158		
	* පුද්ගලික පඩිනඩි	463,873,834	497,379,149	540,810,072		
1001	වැටුප් සහ වේතන	223,786,923	266,670,345	322,827,743	<ul style="list-style-type: none"> • මූලික වැටුප් සහ වාර්ෂික වැඩිවීම සලකා බලන ලදී • 2018.06.30 දින වන විට නියම සේවක සංඛ්‍යාව මත රැඳී සිටිමින් මුදල් වෙන්කිරීම් සිදු කරන ලදී • 2019 01.01 දිනට රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 3/2016 සමානව ක්‍රමයෙන් වැඩිවන වැටුප් සංශෝධන සලකාබලන ලදී • අනුමත සේවක සංඛ්‍යාවේ පුරප්පාඩු පිරවීමට ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කර නැත. • යම් විශේෂ තනතුරකට හෝ තනතුරුවලට සේවකයන් බඳවාගැනීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇතිවුවහොත් ඉහත කී අවශ්‍යතාව මෙම ප්‍රතිපාදන ඇතුළත කළමනාකරණය කරගනු ලැබේ. 	
1002	අතිකාල සහ නිවාඩු දින ගෙවීම්	20,466,960	29,071,770	31,021,584	<ul style="list-style-type: none"> • කලින් වසරවල නියම වියදම සලකා බලන ලදී • දිනක වැටුප ගෙවීම, තැපැල්, රේගු, දුම්රිය, සෞඛ්‍ය සහ දේශීය ආදායම් වැනි රාජකාරි සලකාබලන ලදී • පොදු චක්‍රලේඛ සහ මාර්ගෝපදේශ හැරුණු විට රාජකාරියේ ස්වභාවය නිසා රාජ්‍ය ආයතන ගණනාවක අතිකාල ගෙවීම පිණිස ඇති විශේෂ අනුමැතිය ලබාදීම් පාදක කොට ගෙන ඇස්තමේන්තු සකසා ඇත. 	
1003	වෙනත් දීමනා	219,619,952	201,637,035	186,960,745	<ul style="list-style-type: none"> • සියළුම සේවා නියුක්තිකයන්ට අදාලවන පොදු දීමනා ගණන්බලන ලදී - ජීවන වියදම් දීමනාව, තුලනය දීමනාව සහ භාෂා දීමනාව • විශේෂ දීමනා විශේෂයෙන් ආයතනවල ස්වභාවය - 1/3 දීමනා, පර්යේෂණ දීමනාව, වෘත්තීය දීමනාව, DAT, සහ 	

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
					<p>පොත් සඳහා දීමනාව ආදිය සලකාබලන ලදී</p> <ul style="list-style-type: none"> රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ 3/2016 අනුව ඉදිරියට යන වැටුප් වැඩිකිරීම සමග කුලනය දීමනාව මූලික වැටුපට අන්තර්ග්‍රහණය කෙරේ. අයවැය කථාවෙන් නිවේදනය කෙරුණු රුපියල් 2500/- ක අතුරු දීමනාව සඳහා ප්‍රතිපාදන අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ එම විෂය සංග්‍රහය යටතේ වෙන් කෙරේ.
	* ගමන් වියදම්	14,743,474	15,308,540	15,004,785	
1101	දේශීය	12,326,680	12,721,768	12,812,705	<ul style="list-style-type: none"> ඇස්තමේන්තුවට පාදකවී ඇත්තේ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව සහ අදාළ මාර්ගෝපදේශයි පසුගිය වසරවල නියම වියදමෙහි සාමාන්‍යය පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ වියදම් දරන විශේෂ නියෝජ්‍යායතනයක විශේෂ කාර්තව්‍යයන් සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.
1102	විදේශීය	2,416,794	2,586,772	2,192,080	<ul style="list-style-type: none"> මෙම අයවැය වසරේ සැලසුම් කොට ඇති සම්මන්ත්‍රණ, රැස්වීම්, පුහුණු වැඩසටහන් සහ සම්ප්‍රේෂණ අවශ්‍යතාව සලකා බලන ලදී. පසුගිය වසරේ උපයෝජනය සහ ඉහත දැක්වූ අවස්ථාවන්ට සුදුසුකම් ලත් සේවකයන් සංඛ්‍යාව සලකා බලන ලදී. වියදම් දරන නියෝජ්‍යායතනයේ කාර්තව්‍යයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් විදේශ වාරිකා සඳහා වන විශේෂ අවශ්‍යතා සලකා බලන ලදී.
	සැපයුම්	89,609,992	105,662,527	112,762,934	
1201	ලිපිලිව්‍ය සහ කාර්යාල අවශ්‍යතා	2,779,645	3,072,096	2,973,586	<ul style="list-style-type: none"> පසුගිය වසරවල නියම වියදම සලකා බලන ලදී. වියදම් දරන නියෝජ්‍යායතනයේ වත්මන් අවශ්‍යතා සහ කාර්යයන්හි ස්වභාවය සලකා බලන ලදී.
1202	ඉන්ධන	14,948,954	16,872,441	17,990,199	<ul style="list-style-type: none"> මෙම විශේෂිත වියදම් දරන නියෝජ්‍යායතනය සතු වාහන සංඛ්‍යාව සලකා බලන ලදී.

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
					<ul style="list-style-type: none"> නියෝජ්‍යායතන අතර අවශ්‍යතාවයේ වෙනස නිරීක්ෂණය කිරීමට වාහන ඇණිය විශ්ලේෂණය කරන ලදී. සුදුසුකම් ඇති නිලධාරීන්ගේ සංඛ්‍යාව සලකා බලන ලදී. වක්‍රලේඛ උපදෙස් සහ ගිවිසගත් මාර්ගෝපදේශමත ඇස්තමේන්තු කරන ලදී.
1203	ආහාර සහ නිල ඇඳුම්	25,228,394	30,670,222	36,387,389	<ul style="list-style-type: none"> විශේෂ නියෝජ්‍යායතන සහ සෞඛ්‍ය, ත්‍රිවිධ හමුදා, පොලීසිය, වනජීවී, දුම්රිය වැනි ආයතනවල සේවකයන් සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. ඇස්තමේන්තුව වක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව වියදම් කරන එක් එක් නියෝජ්‍යායතනයේ සුදුසුකම් ඇති සේවකයන් සංඛ්‍යාවට අනුරූප වෙයි පසුගිය වසරවල නියම වියදමද සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී
1204	වෛද්‍ය සැපයුම්	41,061,896	48,912,055	48,059,490	<ul style="list-style-type: none"> සත්‍ය අවශ්‍යතා සහ ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී
	වෙනත්	5,591,103	6,135,713	7,352,270	<ul style="list-style-type: none"> අදාළ නියෝජ්‍යායතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතාවය සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී
	* නඩත්තු වියදම්	6,625,434	7,834,074	8,412,490	
1301	වාහන	3,460,814	3,812,223	3,824,150	<ul style="list-style-type: none"> මූල්‍ය කල්බදු ක්‍රමවේදයක් සහ මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමවේදයක් මාර්ගයෙන් නව වාහන ලබාදීම සඳහා වන ප්‍රතිපාදන හේතු කොට ගෙන ඇස්තමේන්තුව අඩුකරන ලදී. නියම වියදම සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී
1302	නිෂ්පාදනාගාර සහ උපකරණ	2,174,306	2,776,380	3,325,510	<ul style="list-style-type: none"> ගිවිසුම්, ගිවිසුම් බැඳීම් සහ නඩත්තු සැලසුම් සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී නියම වියදම සහ සැලකිල්ලට ගෙන අවශ්‍යතාව සාධාරණීකරණය කෙරිණ
1303	ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	990,314	1,245,471	1,262,830	<ul style="list-style-type: none"> ඇස්තමේන්තුවලට පාදක වී ඇත්තේ වියදම් කරන කියෝජ්‍යායතනවල සාධාරණීකරණය කෙරුණු අවශ්‍යතා සහ

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
	*සේවා	53,472,230	83,586,197	77,885,932	•
1401	ප්‍රවාහන	4,564,492	5,531,312	6,011,325	• වාහන දීමනාව ලබාගන්නා නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව සහ කාර්යාලයේ කාර්ය ස්වභාවය වැනි විස්තර පදනම් කරගෙන අවශ්‍යතාව සලකා බලන ලදී.
1402	තැපැල් සහ සන්නිවේදන	3,676,782	4,238,651	4,042,560	• පසුගිය වසරේ නියම වියදම සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී • බදු/ගාස්තුවල යම් වෙනසක් ඇත්නම් අයවැය වසර සඳහා වන ඇස්තමේන්තුව ඒ අනුව ගලපනු ලැබේ.
1403	විදුලිය සහ ජලය	10,319,237	11,648,888	11,633,650	• පසුගිය වසරේ නියම වියදම සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී • බදු/ගාස්තුවල යම් වෙනසක් ඇත්නම් අයවැය වසර සඳහා වන ඇස්තමේන්තුව ඒ අනුව ගලපනු ලැබේ.
1404	කුලී සහ දේශීය බදු	6,406,742	7,538,403	7,722,744	• කුලියට දී ඇති දේපල සඳහා අත්සන් කර ඇති ගිවිසුම් පදනම් කරගෙන ගොඩනැගිලි කුලී ගණන් ගැනේ • වරිපනම්, පළාත් පාලන ආයතනය දැනට අයකරන ගාස්තු අනුපාතයට සමානව
1406	කල්බදු යටතේ ලබාගත් වාහන සඳහා පොලී ගෙවීම	1,445,847	1,596,721	571,773	• මෙය මුදල් වැය කරන නියෝජිත ආයතන කිහිපයකට සීමාවන අතර ගනන තීරණය කරනු ලබන්නේ බදු ගිවිසුම් ප්‍රකාරවය.
1408	මෙහෙයුම් කල්බදු යටතේ සැපයූ වාහන සඳහා කල්බදු කුලී ගෙවීම	371,714	1,263,304	1,068,430	• ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මිලදී ගැනීමට අනුමත කරන ලද වාහන සංඛ්‍යාව මත විශ්වාසය තබා මුදල් වෙන්කිරීම තීරණය කරනු ලැබේ. එසේවුවත් රජයේ ආයතනවලට මිලදී ගත් වාහනවල කුලිය ආයතනවල ස්වභාවය පදනම් කරගෙන සිදුවෙයි. ආදායම් උපදවන ආයතන එසේ මිලදී ගැනීම්වල පිරිවැය දරිය යුතුය.
1409	වෙනත්	26,687,417	51,768,917	46,835,450	• ආරක්‍ෂක සේවා, පිරිසුදුකිරීමේ සේවා, රක්‍ෂණ ආදිය සඳහා වන සේවා ගිවිසුම් සහ පසුගිය වසරේ වියදම සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. • ආදායම් බුද්ධි තොරතුරු ඒකකය, භානිපුරණ කාර්යාලය වැනි අයවැය යෝජනා මගින් අලුතින් පිහිටුවන ලද ආයතන සඳහා

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
					පුනරාවර්තන ප්‍රතිපාදන ඇතුළත්ය
	* පැවරුම්	580,556,656	619,410,118	717,382,088	•
1501	සුබසාධන වැඩසටහන්	115,438,844	119,563,000	142,915,300	• සුබසාධන යෝජනා ක්‍රම, ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාව, ප්‍රතිපත්ති තීරණ ආදිය සලකා බලන ලදී.
1502	විශ්‍රාම ගැනීම් ප්‍රතිලාභ	182,983,877	199,543,645	235,493,725	• මුළු විශ්‍රාමිකයන් සංඛ්‍යාව සහ අයවැය වරේදී ශුද්ධ වැඩිවීම සලකා බලන ලදී. • විශ්‍රාම ගෙවීම්වල මැනකදී සිදු කරන ලද වෙනස්කම්
1503	රාජ්‍ය ආයතන	71,924,195	79,955,150	84,498,250	• අවසන් ගිණුම් සමාලෝචනය කිරීම සහ ආදායම් මට්ටම සහ වියදම් අවශ්‍යතා නිසැකව දැනගැනීම සලකා බලන ලදී. • අදාළ පනත්, කැබිනට් තීරණ, ගිවිසුම් ආදිය පදනම් කරගෙන රජයේ දායකත්වය සහතික කෙරේ.
1504	සංවර්ධන සහනාධාර	36,788,439	31,115,321	53,185,530	• දැනට පවතින සහනාධාර වැඩසටහන්වල අවශ්‍යතා පාදක කරගෙන ඇස්තමේන්තු කිරීම කර ඇත. • රජයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතා සලකා බලන ලදී.
1505	ග්‍රාහක මුදල් සහ දායක ගාස්තු	1,563,031	2,044,007	2,526,580	• ගිවිසුම් සහ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ පදනම්ව • විනිමය අනුපාතය වැඩිකිරීමට සලකා බලන ලදී
1506	රජයේ සේවකයන් සඳහා දේපල ණය පොලිය	2,619,214	2,807,492	2,868,057	• වත්මන් වසරේදී මස දක්වා තරා තත්වය සලකා බලනලදී.
1507	පළාත් සභාවලට ප්‍රදාන	166,348,492	180,095,059	190,700,000	• ප්‍රක්ෂේපණ සහ මුදල් කොමිසමේ නිර්දේශ පදනම් කොට ගෙන
1508	වෙනත්	2,890,563	4,286,444	5,194,646	• සේවකයන්ට වන්දි ගෙවීම වැනි අදාළ ආයතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතා සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.
	පොලී ගෙවීම් සහ වට්ටම්	735,565,677	853,587,000	900,060,468	

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
1601	දේශීය ණය වෙනුවෙන් පොලී ගෙවීම්	442,728,839	485,527,080	556,758,501	<ul style="list-style-type: none"> භාණ්ඩාගාර බිල්පත් බෙදාහැරීමේ රටාව - මාස 3 - 10%, දින 182 - 35%, වසරක් - 55% බදු ගෙවීමට පෙර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොලී අනුපාතය මාස 3 - 9.25%, දින 182 - 9.85%, වසරක් - 10.65%, සාමාන්‍ය කුපනය අනුපාතය 11.5%, මුහුණත අගය 100 සහ පොත් අගය 93. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතය -11.65% , සාමාන්‍ය කුපනය අනුපාතය 11.5% , සාමාන්‍ය සඵල 7.5 , උපවිත පොලිය/මුහුණත අගය (%) -1%, නිකුත් කරන ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 1200 විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය, ආන්තිකය LIBOR ඉහලින් SLDB ට = 3.85%, විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය OBU නව නිකුතුව ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 775, නිම කළ පොලී අනුපාතය 7%.
1602	විදේශීය ණය වෙනුවෙන් පොලී ගෙවීම්	138,545,955	184,532,440	220,060,358	<ul style="list-style-type: none"> විනිමය අනුපාතය ඇමරිකානු ඩොලර් 1 = 182 ශ්‍රී ලංකා රුපියල් විදේශ ණය සඳහා සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතය - සහනදායී 2.35% විදේශ ණය සඳහා සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතය - වාණිජ 7.0%
1603	භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වට්ටම්	154,290,883	183,527,480	123,241,609	<ul style="list-style-type: none"> නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා අදාළ වන වට්ටම් පදනම් කර ගෙන 31,12,2018 දිනට නොගෙවූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නොග සැලකිල්ලට ගනිමින්
	* වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම්	1,134,813	277,587	40,885,389	
1701	පාඩු සහ පොතෙන් කපාහැරීම්	1,087,255	150,017	636,011	<ul style="list-style-type: none"> පසුගිය වසරේ අවශ්‍යතාව සහ අනුමැතිය සලකා බලන ලදී
1702	අසම්භාව්‍ය සේවා	2,625	71,244	40,181,883	<ul style="list-style-type: none"> පසුගිය වසරවල අත්දැකීම් කෙරෙහි විශ්වාසය තබන ලදී
1703	රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	44,933	56,326	67,495	<ul style="list-style-type: none"> නියෝජ්‍යායතනයේ අවශ්‍යතාව සලකා බලන ලදී
	ප්‍රාග්ධන වියදම	657,508,873	878,421,906	927,712,162	

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
	* ප්‍රාග්ධන වත්කම් යුනරුක්ථා-පනය කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම	24,848,138	38,407,220	37,887,235	
2001	ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	14,115,453	23,594,882	22,707,540	• අදාළ නියෝජ්‍යායතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතාව සලකා බලන ලදී
2002	නිෂ්පාදනාගාර, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ	5,986,713	8,826,800	9,109,110	• අදාළ නියෝජ්‍යායතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතාව සලකා බලන ලදී
2003	වාහන	4,745,971	5,985,537	6,073,865	• වයස විශ්ලේෂණය සහ සතුව පවතින වාහන ඇණිය, ගුවන්යානා සහ යාත්‍රා වැනි විශේෂ වාහන ආදියේ නඩත්තු උපලේඛන සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.
	* ප්‍රාග්ධන වත්කම් පවරාගැනීම	121,006,915	174,201,740	169,433,541	
2101	වාහන	11,056,554	16,010,525	17,437,200	• වෙන්කිරීම් ලබාදෙන ලද්දේ සමූහ ප්‍රවාහන වාහන සහ වෙනත් විශේෂ කාර්ය වාහන සඳහා පමණි. කාර්, ජීප්, වෑන්, කැබරින වැනි මගී ප්‍රවාහන වාහන සඳහා වෙන්කිරීම් සපයන ලද්දේ අනුමැතිය දීමෙන් පසුව එක් එක් ඉල්ලීම් අනුවය.
2102	ගෘහභාණ්ඩ සහ කාර්යාල උපකරණ	5,686,078	12,679,186	13,312,401	• අදාළ ආයතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතාව සලකා බලනු ලැබේ
2103	නිෂ්පාදනාගාර, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ	12,700,978	23,748,736	21,489,594	• අදාළ ආයතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතාව සලකා බලනු ලැබේ
2104	ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	58,109,211	81,438,971	80,503,860	• නව ඉදිකිරීම් ආරම්භ නොකිරීමට රජය තීරණයක් ගෙන ඇති හෙයින්, වෙන්කිරීම් සපයනු ලබන්නේ වැඩ කරගෙන යන ඉදිකිරීම් සඳහා පමණි
2105	ඉඩම් සහ ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීම	24,389,499	25,793,215	28,550,800	• අදාළ ආයතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතාව සලකා බලනු ලැබේ
2106	මෘදුකාංග සංවර්ධනය කිරීම	4,357,012	9,038,793	2,609,800	• අදාළ ආයතනවල විශේෂිත අවශ්‍යතාව සලකා බලනු ලැබේ

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
2108	කල්බදු වාහන සඳහා ප්‍රාග්ධන ගෙවීම්	4,707,582	5,492,313	5,535,286	• මූල්‍ය කල්බදු ක්‍රමය යටතේ ලබාගන්නා වාහන සංඛ්‍යාව පදනම් කරගෙන
	* ප්‍රාග්ධනය පැවරුම්	126,204,233	155,109,851	153,389,779	
2201	රාජ්‍ය ආයතන	56,232,123	77,747,059	82,416,730	• එක් එක් ආයතනයේ අවශ්‍යතා පදනම් කරගෙන ප්‍රාග්ධන වියදම් අවශ්‍යතාව නිසැකව දැනගැනීම
2202	සංවර්ධන ආධාර	44,241,033	45,519,043	38,960,164	• පසුගිය වසරේ වියදම් පාදක කරගෙන අනුමත කරන ලද වැඩසටහන් ඇතුළත් කිරීම
2203	පළාත් සභාවලට ප්‍රදාන	23,486,380	25,785,940	27,000,000	• මුදල් කොමිසමේ නිර්දේශ පාදක කරගෙන
2204	එතෙරට මාරුකිරීම්	1,614,000	3,634,400	1,830,000	• ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවට දායක ගාස්තු ගෙවීම් සඳහා ප්‍රතිපාදන
2205	රාජ්‍ය නොවන ආයතනවලට ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන	630,697	2,423,409	3,182,885	• අදාළ ආයතනයේ විශේෂිත අවශ්‍යතාව සලකා බලනු ලැබේ.
	* මූල්‍ය වත්කම් පවරා ගැනීම	32,719,322	27,047,275	36,745,000	
2301	ද්‍රවශීල දායකත්වය	13,575,553	8,785,075	22,100,000	• නොරෙවිචෝලේ විදුලි බලාගාරයට සහ ජල ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ ණය ආපසු ගෙවීමේ ප්‍රාග්ධනය
2302	ණයදීම් මත	19,143,769	18,262,200	14,645,000	• දැනට පවතින ණයට දීමේ යෝජනා ක්‍රමවල අවශ්‍යතා පදනම් කරගෙන
	* ධාරිතාව ගොඩනැගීම	6,661,353	9,183,318	7,148,157	
2401	කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු කිරීම්	6,661,353	9,183,318	7,148,157	• වැයකරන නියෝජ්‍යායතනවල අවශ්‍යතා සහ පසුගිය වසරේ වියදම් පාදක කරගෙන
	* වෙනත් ප්‍රාග්ධන වියදම්	346,068,911	474,472,503	523,108,450	
2501	ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම	3,857,607	2,554,013	737,500	• අභාවප්‍රාප්ත ආයතන ප්‍රතිව්‍යුහකරණය පිණිස වෙන්කිරීම්
2502	ආයෝජන	57,301	-	-	• මෙම විෂය සංග්‍රහය දැනට භාවිතයේ නැත.
2503	අසම්භාව්‍ය සේවා	3,453	268,853	39,997,320	• අසම්භාව්‍ය සේවාවන් සඳහා මුළු ප්‍රතිපාදන මුළු අයවැයෙන් 2% කට වඩා අඩුවෙන් වෙන් කර

විෂය සංග්‍රහය	වැය කාණ්ඩය	2017	2018	2019	වියදම් ගණන් බැලීමේදී මූලික උපකල්පනයන්
			සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	ඇස්තමේන්තුව	
					ඇති අතර මෙය සමස්ත වෙන්කිරීමෙන් 1/2 ක් පමණ වෙයි.
2504	පළාත් සභාවලට ප්‍රදාන	11,024,802	10,271,590	10,385,000	• PSDG or CBG යටතේ ඇතුළත් කර ඇති ව්‍යාපෘති හැර දැනට ක්‍රියාත්මක විශේෂ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල අවශ්‍යතා පදනම් කර ගෙන
2505	ප්‍රසම්පාදන පෙරසුදානම්	33,081	299,843	354,900	• වියදම්කරන නියෝජ්‍යායතනවල අවශ්‍යතා පදනම් කර ගෙන
2506	යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	293,569,027	375,539,918	360,431,160	• දැනට ක්‍රියාත්මක යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල අවශ්‍යතා පදනම් කර ගෙන
2507	පර්යේෂණ සහ සංවර්ධනය	2,453,929	11,097,284	8,322,830	• වියදම්කරන නියෝජ්‍යායතන බාරදුන් දැනට ක්‍රියාත්මක වැඩසටහන්වල අවශ්‍යතා පදනම් කර ගෙන
2509	වෙනත්	35,069,712	74,441,001	102,879,740	• ඉහත කී කාණ්ඩවලට ඇතුළත් නොවන ප්‍රාග්ධන වියදම්
	රාජ්‍ය ණය ක්‍රමකය	867,483,511	1,236,362,150	1,300,000,000	
	රාජ්‍ය ණය ආපසුගෙවීම්	867,483,511	1,236,362,150	1,300,000,000	
3001	දේශීය	648,133,870	929,346,710	635,275,235	• නියම දේශීය රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය සහ 2019 අපේක්ෂිත කෙටිකාලීන ණය ගැනීම් සඳහා ණය ආපසු ගෙවීමේ උපලේඛන පදනම් කරගෙන
3002	විදේශීය	219,349,640	307,015,440	664,724,765	• නියම විදේශීය රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය සහ විනිමය අනුපාතය ඇමරිකානු ඩොලර් 1 = ශ්‍රී ලංකා රුපියල් 180 වශයෙන් ණය ආපසු ගෙවීමේ උපලේඛන පදනම් කරගෙන
	මුළු වියදම්	3,470,574,495 +	4,297,829,248	4,640,916,320	

රුපියල් '(000)

ඇමුණුම 3 : රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් 2019 මාර්තු 11 වන දින සැපයූ ආකාරයෙන් ආදායම් යෝජනා

අංකය	නව ආදායම් යෝජනා	යෝජනාවේ විස්තරය	යෝජිත ආයම් බලපෑම
1	රේගු ආනයන තීරුබදු සංශෝධනය	දුම්කොළ, පලතුරු බීම, සහ මත්පැන් ඇතුළු තෝරාගත් භාණ්ඩ මත වන රේගු ආනයන තීරුබදු සංශෝධනය සහ තෝරාගත් භාණ්ඩ මත වන රේගු ආනයන තීරුබදු අත්හැරීම් අඩුකිරීම	අතිරේක ආදායම රුපියල් බිලියන 20
2	අපගමන ගාස්තුව සංශෝධනය	ඇමරිකානු ඩොලර් 50 ක අපගමන ගාස්තුවක් පනවා ඇති අතර මගියෙකු සඳහා ඇමරිකානු ඩොලර් 35 ක් ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැරකෙරේ. අපගමන ගාස්තුවෙහි යම් වැඩිකිරීමක් මුළුමනින්ම ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කළ හැකිය.	අපගමන අයකිරීම මගියෙකුට ඇමරිකානු ඩොලර් 10 කින් ඉහල නංවා ඇමරිකානු ඩොලර් 60 දක්වා වැඩිකිරීමට යෝජනාව (වැඩිකරන ලද ඇමරිකානු ඩොලර් 10 ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැරකළ යුත්තේය) රුපියල් බිලියන 7.0 ක අතිරේක ආදායමක්
3	බීඩ් කොල මත සෙස් තීරුබද්ද සංශෝධනය	බීඩ් කොල ආනයනය CID of 15%, PAL, NBT and CESS of 30% හෝ කිලෝවකට රුපියල් 2500 කට යටත්වෙයි. නීතිවිරෝධී බීඩ් කොල බැහැරකිරීම බීඩ්කොල වෙන්දේසි මිලට අමතරව සියලුම තීරුගාස්තු සහ බදු ගෙවීමට යටත්වෙයි.	බීඩ් කොල මත කිලෝවකට රුපියල් 3500/ සිට සෙස් බදු වැඩිකිරීම සහ නීතිවිරෝධී බීඩ් කොල වෙන්දේසි මත අදාල බදුගෙවීම් ක්‍රියාත්මක වෙයි රුපියල් බිලියන 2.0 ක අතිරේක ආදායමක්
4	සිගරට් මත නිෂ්පාදන බද්ද සංශෝධනය	සිගරට් මත නිෂ්පාදන බද්ද සිගරට්වුවකට 12% කින් සංශෝධනය	සිගරට් අලෙවිය මත නිෂ්පාදන බද්ද 12% කින් සංශෝධනය කිරීමේ යෝජනාව රුපියල් බිලියන 13.0 ක අතිරේක ආදායමක්
5	මත්පැන් මත දේශීය භාණ්ඩ බද්ද සංශෝධනය	මත්පැන් මත දේශීය භාණ්ඩ බද්ද සැර මත්පැන් මත 08% කින් සහ මෝල්ට් මත්පැන් 12% කින් (දේශීය සහ ආනයනික) සංශෝධනය කෙරේ	රුපියල් බිලියන 21.0 ක අතිරේක ආදායමක්

අංකය	නව ආදායම් යෝජනා	යෝජනාවේ විස්තරය	යෝජිත ආයම් බලපෑම
6	CIF අගය පදනමින් සුබෝපහෝගී බද්ද හඳුන්වාදීම	මෝටර් රථ වෙනුවෙන් සුබෝපහෝගී බද්ද එන්ජින් ධාරිතාව පදනම් කොට ගෙන 2018 අවසානය දක්වා අදාලව පැවති අතර එය CIF අගය මත සුබෝපහෝගී බද්දෙන් නිදහස් සීමාවක් සමග සංශෝධනය කරනු ලැබේ.	රුපියල් බිලියන 15.0 ක අතිරේක ආදායමක්
7	විදේශ ගෙවීම් මත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද පැනවීම	ක්‍රෙඩිට් කාඩ්පත් භාවිත කරමින් සිදුකළ විදේශ ගෙවීම් මත වූ 2.5% මුද්දර බද්ද වෙනුවට අක්වෙරල සේවා සඳහා ඔන්ලයින් ගෙවීම් ඇතුළු විදේශ ගෙවීම් මත 3.5% ක ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද පැනවීම	රුපියල් බිලියන 1.5 ක අතිරේක ආදායමක්
උප එකතුව			රු. බිලියන 77.5
අංක	නව ආදායම් යෝජනා	දැනට ක්‍රියාත්මක ක්‍රමය	යෝජිත ක්‍රමය
7	ගමන් බලපත්‍ර ගාස්තු සංශෝධනය	ගමන් බලපත්‍ර නිකුත්කිරීම /වෙනස්කිරීම සඳහා වන ගාස්තු පහත දැක්වෙන ආකාරයෙන් සංශෝධනය කෙරේ; වෙනස්කිරීම සඳහා වන ගාස්තුව එකකට රුපියල් 500/= එක්දින සේවා ගාස්තුව රුපියල් 10,000/= සාමාන්‍ය සේවා ගාස්තුව රුපියල් 3,000/=	රුපියල් බිලියන 1.0 ක අතිරේක ආදායමක්
8	පුද්ගලික නම හෝ විශේෂ අංක සමග අංක තහඩු හඳුන්වාදීම	පුද්ගලික නම හෝ විශේෂ අංක සමග අංක තහඩු හඳුන්වාදීම සහ වෙන්දේසි කිරීම ගාස්තුව රුපියල් 70,000 සිට රුපියල් 250,000 දක්වා සංශෝධනය කිරීම	රුපියල් බිලියන 1.0 ක අතිරේක ආදායමක්
9	සංචාරක සංවර්ධන අයබද්දක් හඳුන්වාදීම	සංචාරක සංවර්ධන අයබද්ද (කුඩා කොටස)	රුපියල් බිලියන 2.0 ක අතිරේක ආදායමක්
10	ගාස්තු සහ අයකිරීම් සංශෝධනය	ගාස්තු සහ අයකිරීම් 15% කින් සංශෝධනය කිරීම	රුපියල් බිලියන 15.0 ක අතිරේක ආදායමක්

අංකය	නව ආදායම් යෝජනා	යෝජනාවේ විස්තරය	යෝජිත ආයම් බලපෑම
11	මෝටර් වාහන ආනයන මත දේශීය භාණ්ඩ බද්ද සංශෝධනය කිරීම	සෑම වර්ගයකම මෝටර් වාහන ආනයනය මත වන දේශීය නිෂ්පාදන බද්ද 15% න් සංශෝධනය කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් නිදහස් කිරීමට ඇති වාහන නිදහස් කිරීම	රුපියල් බිලියන 33 ක අතිරේක ආදායමක්
12	ඔට්ටු ඇල්ලීම සහ සුදු මත බදු සංශෝධනය කිරීම	මුදල් පනත යටතේ අයකිරීම් සංශෝධනයේදී අවධානය යොමු වන කරුණු <ul style="list-style-type: none"> කැසිනෝ වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව රුපියල් මිලියන 200 සිට රුපියල් මිලියන 400 දක්වා කැසිනෝ පිරිවැටුමෙන් අයකිරීම 10% සිට 15% දක්වා රුජනෝ ක්‍රීඩා වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව රුපියල් 1,000,000 කැසිනෝ ස්ථානයකට ඇතුළුවීමට එක් අයෙකුගෙන් ඩොලර් 50 ක ගාස්තුවක් අයකිරීම හඳුන්වාදීම 	රුපියල් බිලියන 2.5 ක අතිරේක ආදායමක්
13	තෝරාගත් භාණ්ඩ මත වන ආර්ථික සේවා බද්ද සංශෝධනය කිරීම	තෝරාගත් ආනයනික භාණ්ඩ මත වන ආර්ථික සේවා බද්ද සංශෝධනය කිරීම	රුපියල් බිලියන 15.0 ක අතිරේක ආදායමක්
14	ආයෝජන මණ්ඩල අනුමැතිය ලත් ව්‍යාපාරවලින් රෙදිපිළි බැහැර කිරීම මත වන වැට් බද්ද සංශෝධනය කිරීම	ආයෝජන මණ්ඩල අනුමැතිය ලත් ව්‍යාපාරවලින් රෙදිපිළි බැහැර කිරීම මත වන වැට් බද්ද කැල්ලකට රුපියල් 75 සිට කැල්ලකට රුපියල් 100 දක්වා වන පරිදි සංශෝධනය කිරීම	රුපියල් බිලියන 0.5 ක අතිරේක ආදායමක්
උප එකතුව			රුපියල් බිලියන 72.0

අංකය	නව ආදායම් යෝජනා	දැනට ක්‍රියාත්මක ක්‍රමය	යෝජිත ක්‍රමය
15	ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද	සිගරට් නිෂ්පාදනය මත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද හඳුන්වාදීම	රුපියල් බිලියන 3.5 ක අතිරේක ආදායමක්
16	තෝරාගත් භාණ්ඩ මත වන දේශීය භාණ්ඩ බද්ද සංශෝධනය කිරීම	සීනි අඩංගු පානවර්ග සහ ශීතකරණ මත දේශීය භාණ්ඩ බද්ද සංශෝධනය කිරීම	රුපියල් බිලියන 3.0 ක අතිරේක ආදායමක්
උප එකතුව			රුපියල් බිලියන 5.5
දේශීය ආදායම් පනතට, වරාය සහ ගුවන් තොටුපල සංවර්ධන අයකිරීමට සහ සෙස්වලට ගැලපුම් මගින් අවශ්‍යයෙන්ම සිදුවිය යුතු ආදායම් සංශෝධනය			අවශ්‍යම ආදායම් (රුපියල් බිලියන 6.0)
වාර්ෂික මුළු ආදායම් ඇස්තමේන්තුව			රුපියල් බිලියන 150.0

ඇමුණුම 4: මුදල් අමාත්‍යාංශය 2019 මාර්තු 11 වන දින විසින් රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට සැපයූ යෝජිත ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා ගාස්තුව මූලික පදනම (2019)

මූලික පදනම සහ ආදායම් ගමාර්ථ

C. ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා මත

මූලික පදනම	අපේක්ෂිත ආදායම් ගමාර්ථ
1. කැසිනෝ වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තු 2. පවතින කැසිනෝ මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	රුපියල් බිලියන 0.80 ක අතිරේක ආදායමක්
(i) කැසිනෝ පිරිවැටුම් බද්ද (i). පිරිවැටුම් බද්දෙන් එකතුකර ගත් ආදායම (ii). අපේක්ෂිත නාමමාත්‍ර දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ 2019 සඳහා ප්‍රක්ෂේපිත වර්ධනය	රුපියල් බිලියන 0.71 ක අතිරේක ආදායමක්
3. කැසිනෝ ශාලාවලට ඇතුළුවීමේ ගාස්තුව හඳුන්වාදීම (i). අපේක්ෂිත දිනකට පැමිණෙන භාවිත කරන සංඛ්‍යා (ii). අපේක්ෂිත විනිමය අනුපාතය	රුපියල් බිලියන 0.98 ක අතිරේක ආදායමක්
4. වාර්ෂික රුපියල් බලපත්‍ර ගාස්තුව 5. රටේ අපේක්ෂිත ක්‍රීඩා ස්ථාන සංඛ්‍යාව	රුපියල් බිලියන 0.01 ක අතිරේක ආදායමක්
මුළු ගණන	රුපියල් බිලියන 2.50 ක අතිරේක ආදායමක්

මෙම ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා ගාස්තුව අදාළ පනත් සංශෝධන සහ රෙගුලාසි යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට/සංශෝධනය කිරීමට යටත්ය.

ඇමුණුම 5: මුදල් අමාත්‍යාංශය 2019 මාර්තු 11 වන දින විසින් රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාවට සැපයූ යෝජිත ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා ගාස්තුව මූලික පදනම (2019)

යෝජිත ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා බද්ද -2019

කැසිනෝ වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව	
සක්‍රීය කැසිනෝ මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	4
පවතින වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව (රුපියල් මිලියන)	200
යෝජිත වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව (රුපියල් මිලියන)	400
අපේක්ෂිත අතිරේක ආදායම (රුපියල් මිලියන)	800
කැසිනෝ පිරිවැටුම් බද්ද	
පිරිවැටුමෙන් 2018 දී රැස්කරගත් ආදායම (රුපියල් මිලියන)	1313
පවතින පිරිවැටුම් බද්ද	10%
යෝජිත පිරිවැටුම් බද්ද	15%
2019 සඳහා අපේක්ෂිත නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය	8.7%
අපේක්ෂිත අතිරේක ආදායම (රුපියල් මිලියන)	710
කැසිනෝ ප්‍රවේශ ගාස්තුව හඳුන්වාදීම	
අපේක්ෂිත පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව (වසරකට)	110,000
යෝජිත ප්‍රවේශ ගාස්තුව (ඇමරිකානු ඩොලර්)	50
විනිමය අනුපාතය (රුපියල් /ඩොලර්)	178
යෝජිත ප්‍රවේශ ගාස්තුව (රුපියල්)	8,900
අපේක්ෂිත අතිරේක ආදායම (රුපියල් මිලියන)	980
රුජිනෝ වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව	
අපේක්ෂිත ක්‍රීඩා මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	10
පවතින වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව (රුපියල් මිලියන)	1
අපේක්ෂිත අතිරේක ආදායම (රුපියල් මිලියන)	10
මුළු අපේක්ෂිත ආදායම (රුපියල් මිලියන)	2,500